

Ikt. sz.: NEB-41/50-2/2019/EL.

EL-3/2019. sz. ülés
(EL-4/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Magyarországi nemzetiségek bizottsága**
Ellenőrző albizottságának
2019. november 13-án, szerdán, 10 óra 02 perckor
az Országgyűlés Irodaháza V. emelet 562. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető</i>	5
<i>A határozatképesség megállapítása</i>	5
<i>A napirend elfogadása</i>	5
<i>A nemzetiségi felsőoktatás jövője</i>	5
<i>Dr. Horváth Zita tájékoztatója</i>	6
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	12
<i>Válaszok</i>	22
<i>Az ülés berekesztése</i>	30

Napirendi javaslat

1. A nemzetiségi felsőoktatás jövője
Meghívott előadó:
Dr. Horváth Zita felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár, Innovációs
és Technológiai Minisztérium
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Alexov Lyubomir** szerb nemzetiségi szószóló, az albizottság elnöke

Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószóló, az albizottság alelnöke

Sianos Tamás görög nemzetiségi szószóló

Helyettesítési megbízás adott

Szolga József horvát nemzetiségi szószóló Sianos Tamás görög nemzetiségi szószólónak

Szuperák Brigitta ukrán nemzetiségi szószóló Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószólónak

A Magyarországi nemzetiségek bizottsága részéről

Ritter Imre nemzetiségi képviselő

Dr. Rónayné Slaba Ewa Maria lengyel nemzetiségi szószóló

Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

A Magyarországi nemzetiségek bizottsága titkársága részéről

Schweighoffer Anita, a bizottság munkatársa

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Horváth Zita, az Innovációs és Technológiai Minisztérium felsőoktatásért felelős helyettes államtitkára

Grünwald Tamás, az Innovációs és Technológiai Minisztérium Felsőoktatási Képzési Főosztályának felsőoktatási referense

Prof. dr. Lukács István, az ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára

Dr. Katona Tünde, a Szegedi Tudományegyetem BTK Germán Filológiai Intézetének egyetemi docense

Dr. habil. Márkus Éva, az ELTE TÓK dékánja

Dr. Szilvássy Orsolya, a Gál Ferenc Főiskola Pedagógiai Kara Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Tanszékének tanszékvezetője (Szarvas)

Dr. Juhász Márta Klára, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK egyetemi adjunktusa, megbízott tanszékvezető

Babai Zsófia (Soproni Egyetem, BPK)

Dr. Kiss Balázs, az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának jogi főreferense

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 02 perc)

Elnöki bevezető

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló, az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Tisztelettel köszöntök mindenkit a Magyarországi nemzetiségek bizottsága Ellenőrző albizottságának ülésén, amely ülést ezennel meg is nyitok.

A határozatképeség megállapítása

A jelenléti ív alapján megállapítom, hogy az albizottságunk 3 fő személyes jelenlétével és 2 helyettesítéssel határozatképes. A jegyzőkönyv számára jelzem, hogy Szuperák Brigitta ukrán nemzetiségi szószóló helyettesítéssel bízta meg Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószólót, Szolga József horvát nemzetiségi szószóló helyettesítéssel bízta meg Sianos Tamás görög nemzetiségi szószólót.

Engedjék meg, hogy név szerint is köszöntsem kedves vendégeinket! Különös tisztelettel köszöntöm dr. Horváth Zitát, az ITM felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár asszonyát, munkatársát, Grünwald Tamás urat, aki felsőoktatási referens a Felsőoktatási Képzési Főosztályon, professzor dr. Lukács Istvánt, az ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszéke tanszékvezető egyetemi tanárát, dr. Katona Tündét, a Szegedi Tudományegyetem Bölcsész tudományi Kara Germán Filológia Intézetének egyetemi docensét, dr. habil. Márkus Éva asszonyt, az ELTE TÓK dékánját, dr. Szilvássy Orsolyát, a Gál Ferenc Főiskola Pedagógiai Kara, Szarvas, Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Tanszék tanszékvezetőjét, dr. Juhász Márta Klárát, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész tudományi Karának egyetemi adjunktusát, megbízott tanszékvezetőt, Babai Zsófiát a Soproni Egyetemről, dr. Török Tamást (*Jelzésre:*) - bár most még nem látom őt, csak a listámon van rajta -, illetve munkatársait mindenképpen köszöntöm, egészen pontosan dr. Kiss Balázst, az ombudsmani hivatal jogi főreferensét. Természetesen köszöntöm bizottságunk elnökét, Ritter Imre nemzetiségi képviselő urat és valamennyi szószóló kollégát, aki elfogadta az albizottsági ülés meghívóját, illetve valamennyi megjelent kedves vendégünket.

A napirend elfogadása

A napirend elfogadását javaslom. A kiküldött meghívóval a napirendi javaslatot mindenki megkapta. Más javaslat nem érkezett. Kérem az albizottság tagjait, hogy szavazzunk a napirend elfogadásáról! Aki elfogadja, kérem, kézfelemeléssel jelezze! (*Szavazás.*) Az albizottság 5 igen szavazattal egyhangúlag elfogadta a napirendet.

A nemzetiségi felsőoktatás jövője

Az 1. napirendi pont keretében „A nemzetiségi felsőoktatás jövője” címen egy tájékoztatót hirdettünk meg, melynek meghívott előadója dr. Horváth Zita helyettes államtitkár. Ezúton is még egyszer köszönöm neki, hogy elfogadta az albizottságunk meghívását. Egy tájékoztató keretében el fogja mondani, hogy most a minisztériumváltás kapcsán milyen helyzet várható a nemzetiségi felsőoktatásban, illetve mielőtt átadnám a szót államtitkár asszonnak, még egy bejelentésem lenne. Valamennyi meghívott kedves vendégünk, aki elfogadta ehhez a napirendhez a meghívót,

természetesen tanácskozási joggal részt vesz a mai albizottsági ülésen. Azt kérem önöktől, hogy használják ki ezt a lehetőséget, hogy helyettes államtitkár asszonnyal közvetlenül párbeszédet tudunk kialakítani. Akinek hozzászólási szándéka van, kérem, hogy jelezze! Annyi kényelmetlenség van még, hogy kérjük, hogy egy ilyen mikrofonhoz üljenek oda a hangrögzítés érdekében. Ezen technikai információ után át is adnám a szót helyettes államtitkár asszonynak, és megkérném, hogy tartsa meg ezt a tájékoztatót. Körülbelül bő egy óra áll rendelkezésünkre, hogy átbeszéljük ezt a tematikát. Köszönöm szépen. Őné a szó.

Dr. Horváth Zita tájékoztatója

DR. HORVÁTH ZITA helyettes államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Köszönöm szépen. Mindenekelőtt köszönöm a meghívást. Tavaly is voltam, idén is jöttem és attól, hogy az ITM-be átkerültünk, az ülésponatom az állásponatomat ebben a tekintetben sem változtatta meg. Jelesül arra gondolok, hogy fontosnak tartjuk a képzéseket minden tekintetben és a nemzetiségek tekintetében, különösen abból a szempontból, hogy tudjuk, hogy nehézségek vannak, amelyek nemcsak finansziális jellegűek, sőt igyekszünk úgy költségvetést készíteni, hogy ne az legyen az elsődleges probléma, viszont vannak nyilvánvalóan egyéb gondok.

Amit szeretnék elmondani, hogy szeptember 1-jével került át a felsőoktatás az ITM-be. Hosszú tárgyalássorozat előzte meg. Ennek a fő lényege, hogy az ITM, a tárca foglalkozik részben szakképzéssel, hozzátartozik, amely - hasonlóan a felsőoktatási képzések egy markáns részéhez - közvetlen munkaerőpiaci relevanciával bír. Tehát a kettő összekapcsolása miatt volt az egyik indok, ami miatt átkerült, illetve úgy tekint a kormányzat és az ITM is a felsőoktatási intézményekre, mint egyik letéteményesére a kutatásfejlesztésnek, és miután a tudománypolitikáért az ITM-miniszter felel, így a kutatóintézetek mellett a kutatások legérintettebb szereplői a felsőoktatási intézmények.

Emellett úgy tűnik, ahogy ezt a miniszter úr meg szokta fogalmazni, hogy a felsőoktatási intézmények mintegy innovációs ökoszisztéma-központok jelennek meg. Ez konkrétan azt jelenti, hogy túl azokon a hagyományos, ismert szerepeken, amelyek a felsőoktatás számára mindig is adottak voltak, jelesül az oktatás-kutatás, egy úgynevezett harmadik misszió keretében próbálja betölteni azt a hivatását, hogy egy adott munkaerőpiaci környezet vagy egy régió tudáshasznosításában is integrátor szerepet is lásson el, tehát kösse össze a piaci szereplőket, kösse össze az egyetemet, tehát egy indikátora legyen az adott térség fejlesztésének. Nyilván vannak olyan képzési területek, ilyen a pedagógusképzés is, amely már markánsabban érinti a nemzetiségi képzést is, aminek egészen más típusú a munkaerőpiaca, mint egy mérnökképzésnek, eszerint másként is kell kezelni. Itt nem nagyon áll rendelkezésünkre K+F-forrás, pályázatokkal is mérsékelten tudunk ezen a területen rendelkezni. Éppen ezért, ha úgy tetszik, itt még nagyobb kormányzati feladat és felelősség van, hogy azokat a képzéseket - általában a humánképzések is ide tartoznak, és azon belül a pedagógusképzés - a kormányzat nagyobb figyelemmel kísérje, hiszen semmifajta innováció, kutatásfejlesztés, jó szakemberek biztosítása a munkaerőpiac számára elképzelhetetlen úgy, hogy azt ne előzze meg egy olyan, nagyjából átlagban tizenkét év, amit egy fiatal ember a közoktatásban tölt, hiszen az alapozza meg

akár közvetlenül a munkaerőpiacra való kerülését, akár pedig a továbbtanulását a felsőoktatásban.

Mivel kevéssé vagyunk itt érintettek, külön most nem beszélek róla, de kétmondatos tájékoztatást adnék arról, hogy nemcsak a felsőoktatás, hanem a szakképzés is jelentős változás előtt áll Magyarországon. Egy új típusú ötéves technikus képzéssel igyekszik a tárca erősíteni egyrészt a fiatalok elméleti és gyakorlati képzettségét, másrészt vonzóbbá tenni a szakképzést annak érdekében, hogy a munkaerőpiac számára megfelelő számú szakembert tudjunk biztosítani, illetve azokon a képzési területeken, ahol ez indokolt, egy magasabb tudással tudjanak bekerülni, hiszen az a tapasztalat, hogy az általános gimnáziumokhoz képest a szakképzésből kevesebben tudnak jelenleg továbbtanulni a felsőoktatásban. Ez lenne a cél, hogy ezeknek a számát növeljük.

Ami az átkerülésünkből fog következni, és ez már érinteni fogja a pedagógusképzést és a nemzetiségi képzést is, a miniszter úr azt szeretné, hogy tervezetten decemberben, de azért ez nemcsak rajta múlik, elképzelhető, hogy átcúsúzik a következő év elejére, szeretne egy olyan kormányülést, egy olyan tematikus kormányülést, ahol a felsőoktatás részben feladatai vagy éppen nagyobb ívű stratégiai anyagai, víziói kerüljenek megtárgyalásra annak érdekében, hogy lássuk nagyjából 2030-ig, hogy milyen feladatok, kihívások a felsőoktatás előtt. Ma ez több területet érint. Ennek érdekében mi áttekintettük, áttekintjük a „Fokozatváltás a felsőoktatásban” című stratégia kiemelt képzési területeit. Ezek között van a pedagógusképzés, magától értetődően szerepel benne a nemzetiségi is, illetve azokat is megnézzük, amelyeket ugyan a stratégia nem kiemeltként definiál, mint például a jogászképzés, de azért ettől még foglalkozni kell vele, vagy a bölcsészképzés.

Amellett, hogy bejelentette miniszter úr, hogy egyfajta Bologna-revízióban is gondolkodik, ami nem azt jelenti, hogy kilépnénk a Bologna-rendszerből, ez több szempontból nem lenne helyes, ha az Európai Unióhoz tartozunk, az Európai Unió országokkal és azok egyetemével való közös pályázatokban is és általában a nemzetköziesítésben gondolkodunk, akkor nyilvánvalóan ennek egyik formája, hogy ugyanannak a Bologna-rendszernek vagyunk részei, de finomhangolások elképzelhetők akár a képzések idejének rövidítése, hosszabbítása, esetleges belső tartalmak átnézései tekintetében. A Magyar Rektori Konferencia szakbizottságaival tárgyalunk, illetve őket kértük meg arra, hogy november 15-ig tegyenek le számunkra egy szakmai javaslatot, hogy miben látják az esetleges finomhangolását és fejlesztését elképzelhetőnek a különböző képzési területeken, értelemszerűen a pedagógusképzési területen is. Várjuk az anyagokat. E hét péntekig fognak ezek beérkezni.

Ugyancsak gondolkodunk egy finanszírozási módszertan változásában. Ha ma megnézzük a felsőoktatási intézmények finanszírozását, akkor láthatjuk, hogy több elemből áll. Egyrészt van egy úgynevezett - leánykori nevén normatívának hívjuk, de ez helytelen - önköltségszámításra épülő, de mégis hallgatói létszámhoz és képzéshez kötött támogatás. Ez azt jelenti, hogy az adott képzési területeken meghatározza a finanszírozási rendelet, hogy egy hallgató mennyibe kerül az egyetemnek és ezáltal a magyar államnak. Ezt az összeget biztosítja a magyar kormányzat a felsőoktatási intézményeknek. Emellett van úgynevezett speciális támogatás. A speciális támogatásban vannak jogszabályi előírások. Ilyen például az, ha egy intézményben tanulnak fogyatékkal élő hallgatók, akkor egy fogyatékkal élő hallgató után 150 ezer

forintot ad az állam, illetve speciális támogatásban tervezzük azokat a fejlesztéseket, amelyek nem állandó jelleggel vannak, hanem bizonyos időre, például szeptemberben átadtuk az Óbudai Egyetem felújított kollégiumát. Annak idején, amikor a kormányzat ehhez forrást biztosított, ezt a speciális képzésen, az Óbudai Egyetem során tudtuk tervezni. Tehát ilyen jellegűek vannak, illetve a speciális támogatás ad módot arra a fenntartó minisztériumnak, hogy azokat az ügyeket, amelyeket a kormányzat és ő maga fontosnak tart, ezen keresztül próbálja meg és tudja támogatni. Ennek révén tudunk pluszforrást adni - és ez már érinti a mai megbeszélést is - például a kis szakokra. Így tudunk adni a nemzetiségi ügyekre plusztámogatást, illetve itt terveztük és tervezzük, ami talán ide is tartozik, az ELTE kollégái dolgoznak szótárakon, például szerb-horvát vagy éppen lengyel szótáron, ennek a támogatását is a speciális támogatási soron tudjuk biztosítani. Ami a legújabb, hogy a lengyel szótár készítésére tudunk támogatást adni. Annál is inkább szükség van erre, mert amiből kiindultam, a finanszírozási logika hallgatói létszámhoz kötött, ha csak erre építenénk, akkor a kis szakok, benne az alacsony létszámon működő nemzetiségi szakok, nyilvánvalóan nem tudnának működni. Tudjuk, hogy így is vannak anyagi problémák - majd mondok konkrét számokat mindjárt -, de azért igyekszünk ezen a módon segíteni.

Emellett lehetnek az intézményeknek értelemszerűen saját bevételei. Ez lehet K+F, lehet pályázati forrás, lehet egyéb olyan támogatás, amely akár európai uniós, akár hazai pályázaton keresztül bonyolódik. Ilyen az elmúlt időszakban több is volt. A legfrissebb két olyan pályázati típus volt az, aminek kedvezményezettjei a felsőoktatási intézmények voltak, de nem európai uniós, hanem hazai forrás. Ilyen volt a Felsőoktatási Kiválósági Program, amelyből 13 intézmény tudott részesülni összesen 15 milliárd forint értékben. Ezek annyiban pályázati logikát követnek, hogy be kellett nyújtani egy programot, de első körben két évre, egy kétéves szakmai minőségügyi ellenőrzést követően folytatódhatnak ezek a programok, és ugyanilyen az egyébként a szintén ITM alá tartozó NKFIH által elnevezett Kutatásfejlesztési Hivatal, amelyen keresztül ezek a pályázatok bonyolódnak. Ilyen például a kifejezetten hallgatóknak és fiatal oktatóknak szánt Új Nemzeti Kiválósági Program. Ez bármelyik hallgató számára nyitott. Ennyit a finanszírozásról.

Ami miatt mi ezen változtatni szeretnénk, és itt egyrészt nézzük a nemzetközi gyakorlatokat, a kollégák számításokat végeznek, hogy melyik lenne a legkedvezőbb a felsőoktatás számára. Egy biztos, hogy valahogy a teljesítményértékelés és a feladatfinanszírozás a gondolkodásban ott van. Ezt persze aprópénzre kell váltani, tehát arra gondolok, hogy pénz is kell hozzá, de annak a logikája fontos, hogy a mérőszám mi legyen, amikor számítunk. Például egy tipikus feladat ma a jogszabály szerint, hogy a hazánkban élő nemzetiségek számára képzéseket kell biztosítani. Ez egy olyan módszer lenne, hogy ha ezt sikerül a kormányon keresztülvinni, talán stabilabbá tehetné a nemzetiségi képzés anyagi bázisát, mert azt lehet erre mondani, hogy függetlenül a változó hallgatói létszámtól, ami egy eleme az anyagi támogatásnak, gyakorlatilag egy olyan jogszabály által is rögzített és egyébként is kormányzati filozófiába beleillő fontos ügy feladatfinanszírozás alapon történő kiszámítható támogatását jelentené, úgyhogy nagyon remélem, hogy ez meg tud valósulni.

Amit szeretnék még itt elmondani, az néhány változás, nem nagy ügyekről van szó, de tájékoztatnám a tisztelt bizottságot. Néhány számot

mondanék, és utána állok rendelkezésre, ha kérdések merülnek fel. Amit nyilvánvalóan tudnak, de én inkább csak - nem messze a felvételi eljárástól - ráerősíteni szeretnék, hogy 2014-ben módosult a felvételi kormányrendelet. Akkor még úgy tűnt, hogy a bemeneti feltétel 2020-tól, függetlenül a képzési területtől, szaktól és életkortól, egy középfokú nyelvvizsga és egy emelt szintű érettségi lesz. Úgy tűnt még 2014-ben, hogy hat év elegendő arra, hogy a közoktatásban tanuló fiatalok ezt a lécet meg tudják ugrani. Jöttek szakmai szervezetektől is, akik megkérdőjelezték ennek a realitását, és természetesen mi magunk is mindenféle vizsgálatot végeztünk el. Az elmúlt négy év komplett vizsgálata megtörtént abban a tekintetben az összes hazai képzőhelynél, hogy hány fiatal tudná megugrani a lécet, vagy sikerült megugrani az elmúlt években a középfokú nyelvvizsga és az emelt szintű érettségi tekintetében. Az jött ki az elemzésből, hogy országosan 30 százalékkal kevesebb hallgató tudna a felsőoktatásba bejutni. A 30 százalékot úgy tessék elképzelni, hogy a budapesti intézmények zömében a 15 százalékot, vidéken meg néhol a 60 százalékot is elérné. Ez nem egy kedvező kép. Egyrészt nemcsak a hallgatói létszám csökkenne, hanem a kormány által fontosnak tartott társadalompolitikai, gazdaságpolitikai célkitűzéseket nem lehetne megvalósítani szakember hiányában. Hogy mondjak egy konkrét példát, a miniszterelnök úr bejelentette az óvodafejlesztéseket és az óvodaépítést, ami indokolt abból a szempontból, hogy hála istennek, kötelező három éves kortól az óvoda minden gyermek számára, és nagyon jó dolog, ha ezt XXI. századi körülmények között teszik. De ha épületeket felhúzunk, és nincs benne szakember, akkor a legjobb esetben gyermekmegőrzőnek lehet tekinteni egy óvodát, ami nem lehet senkinek sem a célja. Viszont például a pedagógusképzés területe sajnos markánsan lett volna érintett, ha ezt a szabályozást így hagyjuk. Ezért született meg az a döntés a múlt heti kormányülésen, hogy a kormány újragondolja ezt, és a 2014-es szabályozásból az emelt szintű érettségi - mint követelmény - megmarad, de a 2014-es szabály szerint pluszpont nem járt volna érte. Tehát kötelező ugyan, de a plusz 50 pont, ami egy emelt szintű érettségiért járhat, meg fog maradni, középfokú nyelvvizsgát nem kérünk. Tehát ennyit a felvételiiről. Ugyanakkor az a középiskolás, aki nemzetiségi nyelvből teszi úgy az érettségi vizsgáját, hogy ugyanezen nyelven a felsőoktatásban továbbtanul, akkor az a 20 többletpont, ami eddig a rendszerben volt, továbbra is megmarad számára.

Arról én most nem fogok beszélni önöknek, hiszen az itt ülők ismerik, hogy milyen felsőoktatási intézményekben folyik ma nemzetiségi képzés, mi az, ami hiányzik - erről tavaly beszéltünk -, mi az, ami megvan, mit kellene pótolnunk. Erről van nekünk is egy listánk, nemcsak az alap-, mester és osztatlan képzések tekintetében, hanem a szakirányú továbbképzések, valamint a pedagógus-továbbképzések vonatkozásában is. Feltételezem, hogy ezt a tisztelt bizottság ismeri. Amennyiben nem, akkor ezt a listát nagyon szívesen rendelkezésre bocsátjuk. Egyébként az ITM kapcsán azt az egyet nem említettem, hogy az e-mail címem mindösszesen annyiban változott, hogy a „zita.horvath@” után nem „emmi” van, hanem „itm.gov.hu”. Ha bárkinek kérdése, problémája van, akkor ezen az e-mail címen el lehet érni, és szükséges esetén személyes megbeszélésre is van mód, ha tudunk időpontot egyeztetni.

A tanárképzésre, pedagógusképzésre visszatérve, az nem változott, hogy általában a felvételi - kivéve a miniszter által megadott 41 szakot - mindenütt a jogszabályi minimum, hiszen kormányrendelet és miniszteri

rendelet szabályozza, 280 pont, ugyanakkor a pedagógusképzés tekintetében ez a bejutási minimumküszöb 305 pont, ez nem változott.

Amit tudni kell, visszatérve az érettségihez, hogy lehet nehézség, és éppen itt a képző intézmények, a középiskolák segítségét annyiban kérjük, hogy a fiatalok könnyebben tudják elérni ezt a bejutási küszöböt, hogy az alapkövetelmény az emelt szinten teljesített érettségi vizsga, ez sajnos a nemzetiségi pedagógusképzés tekintetében is igaz, viszont amit mondtam, hogy 50 pluszpont jár érte. De ha valaki, mondjuk úgy, kevéssé jól eredménnyel teljesíti az emelt szintűt, hétköznapi nyelven éppen hogy megvan a kettős, attól még teljesítette a bemeneti követelményrendszert, csak pluszpontot nem kaphat érte, ahhoz legalább 45 százalékban kell eredményesnek lennie az emelt szintű érettségi vizsgának.

A Klebelsberg képzési ösztöndíjról szólnék néhány szót több szempontból, egyrészt általánosságban, és utána lefordítva ezt nemzetiségi nyelven. Amikor a Klebelsberg-ösztöndíj alapítására sor került, azt gondolom, és ezt mondhatom úgy is, mint aki pedagógusképzésben oktatóként is részt veszek, és akkor intézményi oldalon ültem, hogy ez egy nagyon komoly eredmény, komoly vívmány volt, és nagyon örültünk neki több okból. Nemcsak azért, mert ráirányította a kormányzat figyelmét a pedagógusképzés fontosságára, hanem arra is, hogy ösztönözze a fiatalokat a pálya felé azzal, hogy már a képzési idő alatt némi támogatást tudnak kapni. Ráadásul mivel gyakran olvasni a sajtóban, okkal vagy ok nélkül, sokszor kevéssé szakmai, mint inkább politikai felhanggal a pedagógushiányra való hivatkozást, kétségtelenül egy létező jelenség, főként a korfa tekintetében.

A Klebelsberg-ösztöndíj egyik célkitűzése is volt, mivel a pedagógushiányt nem úgy kell elképzelni, hogy mindenütt pedagógushiány van, ezt szoktuk vitatni, hanem ugyanúgy, mint az életben minden más, nagyon eltérő regionális szinten. Van, ahol nagyon markánsan jelenik meg, van, ahol nincs pedagógushiány. Vannak olyan városi középiskolák, ahova szeretnének bekerülni a végzett fiatalok, de nem tudnak, mert nincs állás, van, ahol meg kellenének, oda meg nem annyira akarnak menni. A Klebelsberg-ösztöndíjnak volt egy olyan kitétele, hogy három megyét lehet megjelölni az ösztöndíj odaítélésekor, hogy a végzést követően ott helyezkedjenek el. Lehet, hogy ez is az oka. Lehet, hogy az, hogy amikor a pedagógus életpályamodell létrejött, az ösztönző volt a pedagóguspályára kerülés és ott maradás szempontjából, ez egy kicsit befagyott. Tudom, hogy a köznevelési tárca - nem akarok a nevükben beszélni, de nyilván tudok róla - igyekszik több körben a kormányzatot meggyőzni arról, hogy a pedagógusbéreket emelni kell, ugyanis a legjobb ösztöndíjak sem tudják a pályára vonzani a fiatalokat, ha utána nem látnak egy olyan diploma utáni képet maguk előtt, tartok tőle, hogy egyébként ez a nemzetiségi pedagógusok esetében is így van, amely alapján ők stabilan látják maguknak meg a családjuknak a megélhetését. Éppen ezért az látszik, hogy sajnos némileg csökkent a Klebelsberg-ösztöndíjra jelentkezők száma. Hogy most ennek csak az az oka, hogy nem szívesen korlátozzák a fiatalok saját magukat a mozgásban azzal, hogy három megyét kell bejelölni, vagy nem tud még mindig igazán vonzó lenni a pedagóguspálya, nem tudom, mind a kettő valószínűleg szerepet játszik, meg egyéni döntések is, de az látszik, hogy itt nekünk feladatunk van. A felsőoktatás a maga részéről tudja kezelni az ösztöndíjak kérdését, viszont mivel a mi munkaerőpiacunk a köznevelésnél egy másik területhez vagy tárcához tartozik, természetesen mi tárgyalunk velük több szakmai ügyben, ugyanakkor az látszik, hogy itt közös

összefogással kell elérni azt, hogy visszakerüljön a pedagóguspálya arra a polcra, ahova anyagilag és egyébként erkölcsileg való meg kellene.

Visszatérve a Klebelsberg-ösztöndíjakra, tudok konkrét számokat mondani. 2019 novemberében összesen 2140 fő az, aki részesülhet ösztöndíjban. Az új pályázat elbírálásáról egész pontos számot még nem tudok mondani, tehát mindenki, aki részesedik a Klebelsbergben, ebből aktuálisan 17 fő az, aki a német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára szakra jár, tehát 17-en tudnak 2019-ben Klebelsberg-ösztöndíjban részesülni. Egy fő a szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára, egy fő szerb, egy fő román és egy fő szlovén hallgató az, aki Klebelsberg-ösztöndíjjal támogatásban részesült, és emellett van az, amiről tavaly is beszéltünk, és nem a Klebelsberg helyett, hanem amellett a nemzetiségi pedagógus tanulmányi ösztöndíjprogram, amely a nemzetiségi pedagógusképzést folytató hallgatók számára nyújthat további támogatást. Megkaptam az aktuális számokat a 2019-20-as évre Ritter Imre úrtól, úgyhogy ez rendelkezésre áll mindenkinek. Nagyon remélem, hogy ez további vonzerőt jelenthet. Itt látunk létszámokat. A tanító, tanár és óvodapedagógus esetében úgy látom, hogy a summa az első, a második, a harmadik évfolyamon 241 fő, aki támogatásban tud részesülni, 317, de nem tudom, mi akar ez lenni... (*Ritter Imre: 241 az óvodapedagógus, és 76 a tanító, tanár.*) Igen, látom, jó. Tehát ez az, ami plusztámogatás tud lenni összecszerülésében.

Amit még talán szeretnék elmondani, hogy nem mi, de az EMMI nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára nyilvános pályázatot hirdet évek óta kifejezetten az anyaországban vagy az anyaországi szakemberek részvételével megvalósuló nemzetiségi, nyelvi, módszertani, szaknyelvi továbbképzésekben. Itt a 2018-as évet látom, ami 15 millió forintos pályázati lehetőséget biztosított ilyen továbbképzések elérésére.

Akkor egy kicsit visszatérve a finanszírozásra, ígértem konkrét számokat. 2017-ben a nemzetiségi képzés támogatása, tehát túl az önköltség alapú hallgatói létszámhoz kötött támogatáson, mert az adott, 169 millió 940 ezer forint volt. 2018-ban történt egy változás, amikor kételeművé vált ez a támogatás. Egyrészt megmaradt ez a fix összeg, ami évek óta járó támogatás. Ennek a mértéke nőtt valamelyest 2018-ban 182 millió 800 ezer forintra, és új elemként megjelent egy úgynevezett, a nemzetiségi képzést kiegészítő támogatás. Ez 2018-ban 350 millió 740 ezer forint volt. Ezt sikerült növelnünk 2019-ben 482 millió 410 ezer forintra. Azt lehet mondani, hogy a 2019. évben a nemzetiségi képzés célzott támogatása összesen 525 millió 650 ezer forint volt. Ez azt jelenti, hogy 2013-ban ez az összeg volt 123 millió, '14-ben, '15-ben, '16-ban, '17-ben fix összegű, 160 millió 940 ezer, 2018-ban 533 millió 540 ezer, és 525 millió 650 ezer 2019-ben. Most készítjük az intézmények 2020-as elemi költségvetését, ezért még konkrét számokat itt nem tudok mondani, de ha legközelebb tudunk beszélni, akkor igen. Figyeltünk arra, hogy a hallgatói létszám mellett a speciális támogatásnál a kifejezetten a nemzetiségi képzést támogató összegek úgy is megjelenjenek, mint nemzetiségi képzés, és a másik soron a kis szakos képzések támogatásánál is. Azokról a szakokról beszélek, mint mondjuk az egyiptológia, amely kis szak az ELTE-n. Tehát kapnak az úgynevezett kis szakok, és itt még kapnak az alacsony hallgatói létszámmal bíró nemzetiségi szakok is.

Amiről beszélünk, az javarészt a Magyarországon belüli nemzetiségi ügyek támogatása. Látszólag nem ide tartozik, de egy mondatot engedjenek meg! Most a tervezett tematikus kormányülésre egy áttekintést fogunk adni a

Kárpát-medencei képzésekről is a kormány számára. Tehát jelesül arra gondolok, hogy a környező határon túli országokban hol, milyen szakos képzésben és milyen intézményi struktúrában folyik a határon túli magyarok képzése. Ugyanúgy próbálunk a diaszpóra magyarsággal kapcsolatban is valamifajta ösztöndíjprogramot kitalálni, hogy próbáljuk meg akár kettő vagy éppen három generáció óta a diaszpórában élő magyarokat, akár a képzési időt tekintve, akár egy esetleges hazaköltözésre különböző programokkal támogatni és segíteni. Ezt szolgálja - pontosabban nem a diaszpórát, hanem általában a határon túliakat - a Makovecz-program, ami létrejött.

Azon gondolkodom, hogy van-e még valami, amit szerettem volna elmondani önöknek. Azt hiszem, hogy a főbb gondolatokat elmondtam, legfeljebb ha valami kimaradt belőle, akkor legyenek kedvesek nyugodtan kérdezni, aztán vagy tudok válaszolni, ha meg nem, akkor utána nézek. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen dr. Horváth Zita helyettes államtitkár asszonynak ezt a tájékoztatót. Ahogy a napirend elején bejelentettem, önöké a szó. Lehet kérdezni, véleményt megfogalmazni. Első körben a szabályok szerint az albizottság tagjainak kell megadnom a szót. *(Jelzésre:)* Paulik Antal szlovák szószóló!

Kérdések, hozzászólások

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló, az albizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Én is köszöntöm a megjelenteket, helyettes államtitkár asszonyt, munkatársát és főleg az egyetemek képviselőit, hiszen ez az egész egyeztetés végül is az ő érdekeiket kívánja szolgálni részben, egészben. Sok mindent hallottunk, nagyon tartalmas áttekintést kaptunk helyettes államtitkár asszonytól, köszönjük szépen. Szóba került, hogy a felsőoktatás átkerülésével párhuzamosan átkerült a szakképzés is az ITM-hez. Talán nem haszontalan, ha megemlítem, hogy éppen tegnap tárgyaltuk a szakképzési törvény tervezetét itt, a bizottságban. Éppen ezért kérdezem én, hogy készül-e módosítási tervezet a felsőoktatási törvényhez. Logikusan valószínűleg kellene. Tudható-e az, hogy ez milyen terjedelmű lesz, milyen mélységű, vagy csupán csak az a strukturális változtatás fog megjelenni benne, ami kötelező elem, hiszen mégiscsak meg kell említeni, hogy milyen fenntartásban, milyen szervezeti rendszerben működik a felsőoktatás. Gondolom, ez részben összefügg azzal a decemberre tervezett kormányúléssel is nyilván, hogy ott milyen döntések szülehetnek meg, amit tetszett említeni.

A felsőoktatásba való bekerülés kérdése. A finanszírozásról szintén kaptunk egy viszonylag kimerítő áttekintést. Megnyugtató lenne, ha meg tudna valósulni az a tervezet, amit tetszett említeni, hogy a bizonyos önköltségi számításból egyfajta alap működési támogatás lehetne, ilyet kaphatnának ezek a nemzetiségi szakok, hiszen nyilván minket ezek érintenek, ezek örökké párbajoznak az anyagi lehetőségekkel. Ezt már régebben is megtapasztaltam egyéb munkahelyeken keresztül, hogy ugyan a kis tanszéki támogatásokkal mindig jutott a nemzetiségi szakoknak is, de ez aztán beépült az egyetem felsőoktatási intézményének teljes költségvetésébe, és egy-két-három év múlva elfelejtődött, hogy ez tulajdonképpen folyamatosan érkezik. Nem feltétlenül volt az az érzése a tanszékeknek, illetve most már tanszéki csoportoknak, vagy a különböző kis, alacsonyabb rendű szervezeti egységeknek egyes intézményekben, nem mindig volt érezhető,

hogy ez a nemzetiségi célú kiegészítő támogatás, amelyet egyébként az EMMI mindig megerősített, hogy ez egyébként folyamatosan érkezik egyébként az intézmény költségvetésébe, hogy ez arra a célra került volna felhasználásra, ami eredetileg meg lett határozva.

A bekerülésről. Ez a pontszám rendben van. A nyelvvizsgáról: nem tudom, igazából ez is egy vitatható történet, hogy mikor legyen nyelvvizsgálója a hallgatónak, a belépéskor, vagy a kilépéskor. A kilépésnél se jobb, ha torlódik a diplomát át nem vevők tömege a kimeneti oldalon, mert hiszen tudjuk, hogy ez is viszonylag magas szám, akik nem tudják átvenni a diplomákat, mert nincs meg a kötelező nyelvvizsgájuk. Ha a közoktatás nem tudja biztosítani azt a szintet, ami megfelelhet ahhoz, hogy bekerüljön a felsőoktatásba egy leendő hallgató egy középfokú nyelvvizsgálóval, akkor mitől lesz neki egyszerűbb a felsőoktatásban megszerezni ezt a nyelvvizsgát? Itt valami alapvető változásra van szükség. Ez egy olyan történet, ami nyilván a nyelvoktatás-politikával, a nyelvoktatási stratégiával függhet össze. Valamikor létezett ilyen, nem tudom, hogy most éppen van-e aktuálisan, de emlékszem, hogy egyszer véleményként beleírtuk, hogy jó lenne a környező országok nyelveit legalább a határ mentén elkezdni oktatni a közoktatás egyes szakaszaiban. Nem tudom, ebből aztán lett-e valami, nem figyeltem.

Mindenképpen ez egy kérdés, ami minket is érint, mert nem minden nemzetiség nyelvét fogadják el például, ha érettségizett az adott nyelvből, ahogy elfogadhatnák, mint nyelvvizsgát a belépéskor. Amennyire én emlékszem, az ukránoknál fordult elő, hogy mindenféle nyelvvizsgálóval be lehetett kerülni, kivéve az ukránt. Nem biztos, hogy ez egy szerencsés történet. Túl sok ukránból érettségit tevő, vagy ukrán nyelvvizsgálóval rendelkező hallgató valószínűleg nemigen van ebben az országban, hiszen már a középiskolában sem tanítják, ahol valamikor tanítottak ukránul, de ha ukrán szakra akarok menni, akkor hadd fogadják már el a belépéskor az ukrán nyelvvizsgát vagy az ukrán érettségit. Ezt szerettem volna kérdezni.

A végén - nem biztos, mert lehet, hogy nem figyeltem eléggé - elhangzott az az 525 millió forint célzott nemzetiségi támogatás a nemzetiségi szakoknak, és emellett említette helyettes államtitkár asszony a kis tanszéki vagy a kis szakos támogatást. Ez nemzetiségi területen pluszpénz, vagy ki van mutatva, tehát ez az 525 millió tartalmazza a kis szaki támogatásnak a nemzetiségekre eső részét és plusz azt, amit az ösztöndíj kapcsán az ösztöndíjas rendszerben kap meg kiegészítő támogatásként az egyetem nemzetiségi tanszéke vagy szakja? Ennyit szerettem volna kérdezni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szószóló úrnak a kérdéseket, a hozzászólást. Javasolom helyettes államtitkár asszonynak, hogy a végén válaszoljunk, ha lesz még kérdés, hogy egyszerűbb legyen, hátha több hasonló kérdés is megfogalmazódik. Kérdezem, hogy az albizottságon belül van-e szószóló, aki szólni kíván. *(Jelzésre:)* Lengyel szószóló asszony kért szót.

DR. RÓNAYNÉ SLABA EWA MARIA lengyel nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Én is üdvözlök minden vendéget. Két dolgot szeretnék kérdezni. Az első: elhangzott, és én is tudom, hogy készül lengyel szótár. Ezt még az előző szószóló kollégánk indította el. Nagyon várjuk. Tudom, hogy nem lehet azt mondani, hogy holnap vagy holnapután

meglesz, de talán valamilyen határidő van, hogy mikor lesz meg, és milyen stádiumban van ez a szótár. Ezt nagyon jó lenne tudni.

A másik - nem is tudom, hogy kérdés, vagy vélemény - a felsőoktatásban a lengyel szakra való bekerülésre vonatkozik. Ha jól tudom, jelenleg ha valaki szeretne lengyel szakra jelentkezni, ahhoz nem kell lengyel nyelvtudás. Egy kicsit furcsa számomra, elfogadhatatlan, mert emlékszem, hogy jó pár évvel ezelőtt én magam is a felvételi bizottságban voltam, pláne, hogy a nemzetiségi gyerekek jönnek a szakra, és vannak olyanok is, akik nem tartoznak a nemzetiséghez, nem ismerik a nyelvet, csak azért jönnek lengyel szakra, mert máshova nem sikerült nekik bejutni. Gondolom, ez nagyon káros mindenki számára, mert aki oda kerül, vagy azt választotta, lehet, hogy úgy érzi, hogy ez büntetés neki, mert máshova nem került be. Másrészt tudjuk, hogy ilyen végzett diákra vagy fiatalemberre nekünk itt nem nagyon lesz szükségünk, bocsánat a kifejezésért, semmi haszna, mert tudjuk nagyon jól, hogy nem nagyon érdekli őket. Rengetegszer volt már rendezvény, amelyeket nemzetiségek rendeztek, de ezeket a hallgatókat se láttuk. Tehát egyértelműen lehet mondani, hogy nem érdekli a lengyel nyelv, csak azért van ott, mert - ahogy mondtam - máshová nem sikerült bejutnia.

Ugyanúgy problémánk van a nemzetiségi tanárképzéssel. Elvileg meg van hirdetve, és tudom, hogy egy hallgató készül arra, hogy tovább jár, de jelenleg nem tudom, mi van vele. A lengyel iskolában tanárhiány van, ezért most szervezünk Lengyelországban az egyik egyetemen képzést, mert itt, Magyarországon nem lehet megoldani. Tudom nagyon jól, hogy valószínűleg felvesznek lengyel szakra ilyen hallgatókat, akik nem tudnak lengyelül, mert itt normatívákról van szó, lehet, hogy a tanároknak nem lenne munkájuk, mert kevés lenne a hallgató. De én azt gondolom, ne menjen lengyel szakra az, aki a nulláról kezd, mert a tanárnak is nagyon nehéz dolgozni ilyen csapatban. Én magam is felkészítettem valamikor diákot, vagy segítettem elsajátítani a lengyel nyelvet magyar hallgatóknak, akik nulláról indultak, de ők sem nagyon boldogultak ebben a csoportban, tehát így nem jó ez a dolog. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen szószóló asszonynak. *(Jelzésre:)* Ritter Imre képviselő úré a szó.

RITTER IMRE nemzetiségi képviselő: Tisztelt Elnök Úr! Szeretettel köszöntök én is mindenkit. Először is egy köszönettel szeretném kezdeni, mert az elmúlt két évben nagyon komoly munkát csináltunk a pedagóguspótlékkal, az ösztöndíjrendszer kiépítésével, és ebben tényleg nagyon komoly segítséget kaptunk, személy szerint Rádli Katalintól és Grünwald Tamástól is, és ez él természetesen az itt lévő egyetemet képviselő vezetőkre és az oktatásban résztvevőkre. Ennek eredményeként tegnap tudtuk elfogadni és nyújtottuk be a köznevelési törvény módosítását. Ez azt jelenti, hogy 2020. január 1-jétől most már 40 százalék lesz a nemzetiségi pedagóguspótlék annak, aki a lekötött idejének legalább 50 százalékában nemzetiségi nyelven tanul, illetve módosításra kerül a 326. kormányrendelet, és két új kategória lesz bevezetve. Aki a lekötött idejének kevesebb, mint 20 százalékában tanít nemzetiségi nyelven, az 10 százalékos, aki 20-50 százalékában, az 25 százalékos pótlékra lesz jogosult. Ez azt jelenti, hogy minden nemzetiségi pedagógus, aki hetente legalább egy órát nemzetiségi nyelven nevel vagy oktat, az valamilyen mértékű nemzetiségi pótlékra lesz jogosult. Azt gondolom, hogy ez 2020-ban több mint

4100 nemzetiségi pedagógust fog érinteni, és közel 3 milliárd forint a két év alatt elért - az induláshoz képest - pótlékemelés mértéke, amit minden nemzetiségi pedagógus fenntartótól függetlenül normatív alapon pluszban megkap. Azt gondolom, hogy a '16-ban közösen elindított nemzetiségi pedagógusprogramnak ez az egyik, az első eleme, lépcsője, aminek két év alatt a végére is tudunk jutni.

A másik - amit előzetesen adtam -, hogy lezárult a második év a nemzetiségi pedagógus tanulmányi ösztöndíjjal. Tavaly még az óvoda első évfolyamára volt, idén már mind a háromra, illetve a nemzetiségi tanító, tanár, szaktanár első évfolyamára, 317 fiatallal tudunk szerződést kötni, és megvan a '20-as költségvetésben a pénzünk rá, hogy 2020. szeptember 1-jétől ezt a nemzetiségi tanító, tanár, szaktanár képzés mind a hat évfolyamára kiterjesszük. Azt gondolom, ez egy óriási nagy előrelépés. Annak ellenére, hogy az első lépést csak visszamenőleg tavaly szeptemberben, idén januárban, februárban tudtuk megtenni, mégis az óvodai első évfolyamnál idén már több mint 20 százalékkal több fiatallal tudunk szerződni, mint tavaly. Reményeim szerint ez megfelelő nyilvánossággal, nagyságrendekkel növekedni fog a nemzetiségi pedagógushallgatónak jelentkezők száma.

Hogy ezt a hasznunkra tudjuk fordítani, ennek alapvető kérdése a nemzetiségi pedagógusképzés helyzetének érdemi javítása. 2019-ben már a nemzetiségi óvodapedagógus-képzést végző egyetemnek, nyolc egyetemnek, főiskolának, nemzetiségi keretből 100 millió forint célzott többlettámogatást biztosítottunk. Ezt meg kívánjuk tartani, ha szükséges, megemelni 2020-ban is, illetve a nemzetiségi tanító-, tanár-, szaktanárképzést végző egyetemeknek és szakoknak is kiterjeszteni. Kérnék majd külön egy megbeszélést, hogy ennek a részleteit és feltételeit átbeszéljük. Számunkra kulcskérdés, hogy ez a többlettámogatás olyan minőségi követelményekkel párosuljon mind a nemzetiségi pedagógusképzés bemeneti, mind a kimeneti szakán, amely biztosítja azt, hogy felsőfokú szintű nemzetiségi nyelvtudás nélkül ne végezessen nemzetiségi pedagógus. Amennyiben nem tudunk a színvonalon jelentősen javítani, és olyan nemzetiségi pedagógusok jönnek ki, akik nyelvi oldalról, nemzetiségi anyanyelvi oldalról nem képesek érdemi nemzetiségi oktatásra, nevelésre, akkor ezzel a minimum törvényi feltételeit elérjük annak, hogy formálisan ne szűnjön meg a nemzetiségi nevelés és oktatás, de ez a lassú kivérzés, ez számunkra nem lehet elfogadható alternatíva. Én nagyon köszönöm mindenkinek, az államtitkárságnak és az egyetemnek is az eddigi segítséget. Kérem, hogy a továbbiakban, decemberben, januárban, februárban ezeket szakmailag meg kell tegyünk és meg kell lépjük, hogy a jövő évet megfelelően előkészítsük. Ebben várom a további segítséget.

Még egy dolgot szeretnék említeni. A meglévő nemzetiségi óvodapedagógus-hiányt pontosan tudjuk, ezt 2017 tavaszán felmértük. Idén első félévben kidolgoztuk minden érintettel közösen a nemzetiségi általános és középiskolákra egy országos felmérés szakmai anyagát. Ezt júniusban egy 13 fős, tudatosan kiválasztott mintán élesben leteszteltük, azóta módosítottunk már ezen a rendszeren. Ősszel sok minden egyéb miatt nem tudtuk ezt országosan megcsinálni, de januárban, februárban meg fogjuk csinálni az országos felmérést minden nemzetiség minden nemzetiségi általános és középiskolájára. Innen kezdve először lesz egy olyan objektív számunk, hogy nemzetiségenként és szakonként hány nemzetiségi tanító, tanár, szaktanár hiányzik, mi várható a következő években, amire hosszú távra rá lehet építeni a nemzetiségi pedagógusképzést. Nem akarom, hogy kőbe vessék, de a 13

intézménynél, még egyszer mondom, kellett utána javítsunk, és nem volt minden objektív, 17,8 százalékos nemzetiségi pedagógus-, tanító-, tanárihiány jött ki. Ha kivetítem a teljes nemzetiségi pedagóguslétszámra, akkor ez azt jelenti, hogy minimum 500-600 fős nemzetiségi pedagógus-, tanító-, tanár-, szaktanárihiány van.

Még egy gondolat: nekünk rendkívül fontos lesz a nemzetiségi szaktanárképzés, hiszen azt szeretnénk, hogy minél több nyelvoktató általános és középiskola kéttannyelvűvé váljon, hiszen már 86 évvel ezelőtt Jakob Bleyer a nyelvoktatót nem tartotta nemzetiségi intézménynek, ami azt jelenti, hogy a jövőben jelentősen növekedni fog az igény a szaktárgyakat nemzetiségi nyelven oktató szaktanárookra.

Csak egy rövid gondolatébresztő. Mindig hangsúlyozom, nem vagyok szakember oktatási területen, de muszáj belefolynom, mert ez a dolgom és a tisztem. Két nagylányom nemzetiségi általános iskolába járt, három kisebb gyermekem az Osztrák Iskolába. Elképesztő különbség van a nyelvoktatásban a magyar iskolákban az osztrákhoz képest. Tudom, hogy ez persze függ a gyerekektől, hogy kik járnak oda, sok mindentől függ. Most végzett a fiam. A három osztály - 70 gyerekből - 40 százaléka nyolcadikban felsőfokú német nyelvvizsgát tett, 60 százaléka középfokút, egyetlenegy volt, aki a középfokút nem tudta letenni, de nyáron letette ő is. A németből, azt mondom, még elvárható, hiszen a magyar nyelv és irodalmon kívül mindent németül tanulnak, de hozzáteszem, sokan közülük úgy mennek elsőbe, hogy nem tudnak a gyerekek németül semmit, sőt van, ahol a szülők sem tudtak németül, és egy minimum középfokra, de felsőfokra fel tudtak menni. De ami emellett még elgondolkodtatóbb, hogy angolból a gyerekek több mint 40 százaléka - amit ötödikben kezdtek, és heti 2 órájuk volt -, közel 40 százaléka középfokú nyelvvizsgát tett, és voltak, akik felsőfokú szinten tették le a középfokú nyelvvizsgát pontszám szerint. Mi ezt szeretnénk elérni majd a nemzetiségi intézményeinkkel, és ez lenne a cél, nem lehet más a célunk. Elgondolkodtat, ami a magyar nyelvoktatásban folyik. A fiam most gimnáziumba megy. Nem tudom, hogy, de egy magyar pedagógus tanít nekik egy szaktárgyat, és az első dolga az volt, hogy vetetett velük magyar-német szótárat, amikor nyolc évig német-német szótárból tanultak. Ezt csak azért mondom, hogy milyen a szemlélet, hogy nyolc évig német-német szótárból felsőfokú nyelvvizsgát tett, és most a gimnáziumban, elsőben a gimnáziumban tanító, Magyarországon végzett pedagógus pedig magyar-német szótárat vetet velük.

Azt gondolom, hogy ha a nyelvoktatás színvonalán nem tudnak, tudunk érdemben változtatni, akkor nem fogunk tudni érdemben változtatni, mindegy, hogy középiskola végén, vagy az egyetem végén kellene nyelvvizsga. Azt gondolom, az egész nyelvoktatást kell generálisan megváltoztatni, és akkor lehet igazából esély, hogy ebben országosan eredményt lehessen elérni. Én ebben kérem a segítségüket, és még egyszer megköszöném az elmúlt két és fél évet. Azt gondolom, hogy óriási előrelépést tettünk, nem is csak mostanra, mert ennek a programnak az eredményei majd 8-10-12-15 év múlva jönnek ki igazán, de ezzel leraktuk az alapot arra, hogy lehet magyarországi nemzetiségeknek nemzetiségi jövője, és ezt köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen képviselő úrnak a kicsit hosszúra nyúlt hozzászólását. *(Jelzésre:)* Sianos Tamás görög nemzetiségi szószóló!

SIANOS TAMÁS görög nemzetiségi szószóló: Mindenekelőtt köszöntök minden jelenlevőt. Köszönöm szépen államtitkár asszony rendkívül tartalmas beszámolóját. A lányom egy iskolában angol nyelvet tanít. Nemrég vette át az osztályt, és kiderült, hogy igen gyengén ismerik az angol nyelvet. Amikor az osztályzat alacsonyabb volt, mint a régi osztályzat, akkor a szülők bementek az iskolába és panaszkodtak, hogy miért lett gyengébb az eredmény. Az igazgató nem a tanárnak adott igazat, hanem inkább a szülő felé hajlott. Ilyen formában ha valaki egyetemre akar kerülni, és az angol nyelvet nem ismeri rendesen, akkor tulajdonképpen hogy folyik az oktatás? Kinek a felelőssége ez? Kinek kell intézkedni ebben a helyzetben? Egy másik kérdésem is lenne: mikor lesz görög szótár? *(Derültség.)* Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szószóló úr. Varga Szimeon bolgár szószóló kért szót.

VARGA SZIMEON bolgár nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Én csak mint megfigyelő, természetesen nem mint a bizottság tagja szólnék. Nem kívánok nagyon elkanyarodni a témától, de úgy gondolom, talán fontos lenne majd a jövőben elgondolkodni azon is, amit felvetnék. Szeretném majd kérni helyettes államtitkár asszony segítségét a tekintetben, hogy a nemzetiségi pedagógusoktatás mellett tudni kell azt, hogy jelenleg nálunk az oktatásban a középiskolában, de akár a felsőoktatásban is elő tud fordulni, vagy előfordul az a különös helyzet, hogy helyi szinten nem tudjuk megoldani az oktatást magyar állampolgárral, aki ismeri a nyelvet és oktatja akár, vagy elismert diplomája van. Külföldről vagyunk kénytelenek olyan tanárt vagy diplomást alkalmazni, jelen esetben Bulgáriából, aki oktatja Magyarországon a Bolgár Iskolában a diákokat. Mint tudja államtitkár asszony, a 2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szól. Én úgy gondolom, hogy ez egy nagyon régi törvény, és ennek a felülvizsgálata szükséges lenne, hiszen több olyan feltételt vagy kikötést tartalmaz, amelynek egy ilyen külföldről érkezett pedagógus nehezen tud megfelelni. Ez azt jelenti, hogy különbözeti vizsgát kell neki tenni, vagy honosítani kell a diplomáját. Az egyik dolog az, hogy a honosítással kapcsolatban nagyon fontos lenne, hogy akár a régóta működő nemzetiségi önkormányzatok is tudjanak diplomát honosítani, vagy segítsenek abban, hogy ez a diploma lefordítva megfeleljen az adott oktatásban. Ez egy fontos kérdés lenne. Úgy gondolom, esetleg a különbözeti vizsgákkal és elismerésekkel kapcsolatban is fontos momentum lenne az, ha ez ügyben lenne fogadókészség, mert hiszen eltérőek a képzések, az oktatás országoként. Úgy gondolom, a mai világban valamilyen szinten - ha rendelkezik a két ország oktatási és tudományos megállapodással, a mi esetünkben is rendelkezik -, bizonyos könnyítéseket, ha lehetséges, érdemes lenne alkalmazni, hiszen akkor az adott nemzetiség megmaradása és az oktatással kapcsolatos elismerése jobban tud működni. Nekem csak ennyi lett volna. Köszönöm. *(Dr. Rónayné Slaba Ewa Maria: Röviden szeretnék szólni.)*

ELNÖK: Ha fontos, akkor lehet második körben szólni lengyel szószóló asszonynak, de mivel nagyon kevés időnk van, szeretném, hogy a felsőoktatási képzőhelyek képviselői is szót kaphassanak. Egy percben, Ewa, kérem!

DR. RÓNAYNÉ SLABA EWA MARIA lengyel nemzetiségi szószóló: Köszönöm, egy percben szólnék. Egyetértek azzal, amit a kolléga elmondott. Nálunk olyan eset volt, hogy az alsó tagozatban a kolléga alig beszélt magyarul, de csodálatosan jó tanár, és azért nem kapta meg a diploma honosítását, mert kellett neki vizsgázni magyar nyelvtanból. Minek? Köszönöm.

ELNÖK: Bocsánat, egy megjegyzést tennék! Olyan problémákról beszélünk, amelyek már megoldódtak menetközben, mert három évig átmenetileg lehet magyar nyelvvizsga nélkül is tanítani, de a diplomahonosítások problémaköre nem tárgya a mai albizottsági ülésnek. Megadnám a szót a felsőoktatási képzőhelyek képviselőinek. Azt kérném, hogy mindenki a hozzászólása előtt mondja be a nevét a jegyzőkönyv számára! Kérem, üljenek az asztalhoz egy mikrofon közelébe! Öné a szó.

DR. HABIL MÁRKUS ÉVA dékán (ELTE TÓK): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Márkus Éva, ELTE Tanító- és Óvóképző Kar. Nálunk német és szerb nemzetiségi képzés folyik, tanító- és óvóképzés. Legelőször is egy pénteki meghívót szeretnék átnyújtani, 200 éves a nemzetiségi tanítóképzés Magyarországon, és ezt az ELTE TÓK-on ünnepeljük. Palkovics miniszter úr elfogadta a fővédnökséget, úgyhogy ő a konferencia fővédnöke, és a német nagykövetség is támogatja a konferenciát, Imre pedig kedvesen köszönti a résztvevőket. Különbözik nemcsak a nemzetiségi tanítóképzés 200 éves, hanem egyáltalán a magyar tanítóképzés is 200 éves, és éppen az első képzőintézmény egy szlovák-német tannyelvű képző volt.

Én most külön a nemzetiségi óvo- és tanítóképzés helyzetéről szeretnék beszélni, mert elhangzott itt, hogy nemzetiségi szakok. Sajnos az óvo- és tanítóképzésben 2006 után már nem beszélhetünk szakról, megszűnt a tanító szak, már csak szakirányról beszélhetünk. Az is elhangzott, hogy mennyire fontos lenne a megfelelő nyelvi felkészítés, a megfelelő nyelvi színvonal. A tanítóképzésben négy év alatt 240 kreditet szerezhetnek a hallgatók. Most nem emlékszem pontosan, de ebből talán 36 vagy akörül a nemzetiségi nyelven szerezhető kreditek száma, tehát 240-ből harmincvalamennyi. Ez nemcsak kreditszám, hanem arányosan óraszámot is kell alatta érteni. Nagyon-nagyon kevés az az óra, amit a hallgatóink nemzetiségi nyelven kapnak. Ennek megfelelően nagyon nagy áldozatokat hoznak az oktatók, hogy ebben az óraszámban a hallgatókat eljuttassák egy C1-es nyelvi szintre. A tanító nemcsak nemzetiségi nyelvet tanít alsó tagozaton, hanem tantárgyakat is tanít, tehát alsó tagozaton megvalósul a kétnyelvűség. Mi felkészítjük erre a hallgatókat. Nyilván ha egy olyan nemzetiségi iskolába kerül, ami nem kétnyelvű, akkor ezt nem tudja praktizálni a hallgató. Óvodapedagógus szakon hasonló arányokat tudok mondani, 180 kreditet szereznek a hallgatók három év alatt, és ebből 32 kredit az, amit nemzetiségi nyelven szerezhetnek. Ha ebben tudna valami előrelépés történni, esetleg ebben a nemzetiségi politika vagy az államtitkárság tudna minket támogatni, akkor nagyon hálásak lennénk. Amikor volt a 2017-es KKK- átalakítás, új tantervek születtek, akkor ezek a javaslatok sajnos visszapattantak.

A tanító- és óvóképzésről beszéltem, de van egy harmadik szak nálunk az ELTE TÓK-on, ez a csecsemő- és kisgyermeknevelő szakirány. Mi nagyon üdvözöltük Bajának azt a kezdeményezését, hogy legyen csecsemő- és kisgyermeknevelő szakon is nemzetiségi szakirány, hiszen ahogy ők is

megfogalmazták, és ezzel egyet is lehet érteni, pontosan ez a 0-3 éves korosztály az, ahol hiányzik ez a láncszem, ha ott ezt a korosztályt is egy olyan pedagógus tudná gondozni, aki nemzetiségi nyelven tud szólni ehhez a kisgyermekhez. Úgy tudom, hogy hétfőn volt a Bologna-reviziónak egy egyeztetése, és ott elutasították ezt... *(Dr. Horváth Zita: Nem volt, majd beszélék róla.)* Ennek örülök.

Szeretném ezt most talán dékánként mondani, hogy szó volt a pedagógus-béremelésekről és a kiegészítő támogatásokról, és tényleg ezt kellett volna először, hogy megköszönni a nemzetiségi kiegészítő támogatásokat, mert nagyon nagy segítség ez intézményeknek, de csak a nemzetiségi képzésen segít. Ezek a hallgatók általános tanító- és óvóképzésben is részt vesznek. A felsőoktatási dolgozó nem pedagógus. Mi nagyon örülünk mindig, amikor a pedagógus béremelésekről szó van, de egy felsőoktatási dolgozó, egy doktori fokozattal rendelkező adjunktus kevesebbet keres, mint egy tanító vagy egy óvodapedagógus. Amikor az adjunktusunk kimegy a gyakorlólóhelyre mentorálni, kíséri a hallgatóinkat, akkor ott szembesül ezzel a lehetetlen helyzettel, hogy ő doktori fokozattal rendelkező egyetemi oktatóként egy olyan óvónő mellett ül, aki többet keres, mint ő. Szerintem ez nagyon-nagyon méltatlan helyzet, és azt gondolnám, hogy ezt minél hamarabb rendezni kellene.

Szó esett a normatívákról is. A bölcsész szakok normatíváját megemelte a kormányzat. Ez nagyon örvendetes. Most már 500 ezer forint körül vannak a bölcsész normatívák. Itt megint kitérek külön a tanító- és óvóképzésre. Mi nem vagyunk bölcsész szak, hanem ez egy külön képzési terület, tehát a tanító- és óvóképzés nem keverendő a tanárképzéssel. Mi 200 ezer forintos normatíván vagyunk. Iszonyatosan alacsony. Ebből kellene a gyakorlólóhelyeket kifizetni, a gyakorlóóvodákat, a gyakorlóiskolákat. A hallgatóknak nagyon nagy szükségük van rá, kimondottan a tanító- és óvóképzés nagyon gyakorlatorientált szakok. Ebből a 200 ezer forintból nagyon-nagyon-nagyon nehéz kigazdálkodni. Még egyszer utalok arra, hogy oké, hogy van a nemzetiségi kiegészítő támogatás, nagyon örülünk neki, nagyon jól tudjuk használni, tehát legalább a nemzetiségi gyakorlatukat most már tudjuk normálisan finanszírozni, de ott van a maradék négy vagy hat fél év magyar gyakorlata, amit csak nagyon nehezen.

Pedagógushiányról vagy nem hiányról is volt szó. Én az ELTE TÓK-on azt tapasztalom, hogy csörögnek a telefonok, és pilisvörösvári, törökbálinti óvodavezetők keresnek minket, hogy küldjünk embert, és nem egyet, hanem négyet, ötöt egyszerre, és az általános iskolákkal, a nemzetiségi általános iskolákkal is így van.

A nemzetiségi tanítók számára egy MA-továbblépési lehetőségen is nagyon gondolkodunk. Egyelőre mi az ELTE TÓK-on ezt úgy tudtuk megoldani, hogy egy osztrák pedagógiai főiskolával kötöttünk egy képzési szerződést, két rektor kötötte ezt a képzési szerződést. A linzi pedagógiai főiskola befogadja a mi nemzetiségi tanító szakirányos hallgatóinkat, és egy év alatt szereznek MA tanító diplomát. Ez Magyarországon nem lehetséges, mert Magyarországon a tanítóképzés még csak BA-szintű. Ez az egy év kiegészítő lehetőség szerintem abból a szempontból is jó, hogy akkor ők ott tényleg 100 százalékban német nyelven hallgatják ezt az évet végig, illetve gyakorolják végig az iskolában, és nyilvánvalóan osztrák diplomát kapnak, de majd szeretnénk kérni a honosítást. Most két hallgató vesz részt ebben a programban, a jövő évre vonatkozóan négy-öt hallgató jelezte, hogy szeretne

részt venni a honosításban, kérünk majd segítséget. Magyarországon nem tudunk nekik tanítós nemzetiségi továbblépési lehetőséget biztosítani. Ennyit szerettem volna mondani, nem akarom az időt rabolni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm dékán asszonynak a hozzászólást és a meghívót is. Egy rövid megjegyzés engedjenek meg nekem, mert a kisördög bujkál bennem. Mi hét évvel ezelőtt megünnepeltük a magyarországi szerb tanítóképzés 200. évfordulóját. Igaz, hogy azóta ez a főiskola Zomborban működik, folyamatosan működik, de Szentendrén működött a történetének első három évtizedében, úgyhogy itt vagyunk mi, a többi nemzetiség is a 200 év környékén. E megjegyzés után kérdezem, hogy ki kíván szólni. *(Jelzésre:)* Professzor dr. Lukács Istváné a szó.

PROF. DR. LUKÁCS ISTVÁN tanszékvezető egyetemi tanár (ELTE BTK, Szláv Filológiai Tanszék): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Nagy tisztelettel köszöntöm helyettes államtitkár asszonyt, akivel már leveleztünk a szlovén szótár ügyében, úgyhogy örülök annak, hogy személyesen is találkozhatok vele. Sok fontos dolog elhangzott a felsőoktatás egészével, illetve a tervezett átalakításokkal kapcsolatban. Egyetemi oktatóként, egyetemi tanárként azt mondom, hogy így elsőre mindez nagyon izgalmas, és alig várjuk, hogy a mostani képzési struktúrához, a finanszírozáshoz komolyan is hozzájáruljanak. Ez az egyik.

Nem szeretnék túl hosszan szólni, mert nyilván sok mindenről lehetne beszélni, egy dologra szeretném felhívni a figyelmet. Hosszú ideig a Szláv Intézet igazgatója voltam, most a Szláv Filológiai Tanszék vezetője, ahol öt nemzetiségi szak is működik. A képzések, illetve a szakok egy dimenziója sikkad el többnyire, amit én elég fontos szempontnak gondolnék. Mi nemcsak nemzetiségi szakokról beszélünk, hanem olyan úgynevezett modern filológiákról is, amelyek betagozódnak a különféle felsőoktatási intézményi struktúrákba, jelen esetben ami az én intézményemet illeti, ez az ELTE bölcsészkar. Itt a szakokon működő kollégáknak azoknak a magas szakmai kritériumoknak is eleget kell tenniük, azoknak a tudományos elvárásoknak, amelyek minden egyetemi oktatóval szemben fennállnak.

Ezt azért mondom - és itt van az a konkrét felvetés, amelyben helyettes államtitkár asszony segítségét szeretném kérni -, mert az utóbbi öt évben három egyetemi tanár kollégám ment nyugdíjba, mind a három akadémiai nagydoktor is. Amikor azt mondom, hogy akadémiai nagydoktor, az önmagában is jelzi a szakmai kvalitást. Ezek az akadémiai nagydoktorok komoly szakmai, tudományos teljesítménnyel rendelkeznek és kiterjedt nemzetközi kapcsolatokkal. E három eltávozott egyetemi tanár helyére csak tanársegédet tudtunk felvenni. Na most ott, ahol három oktató működik - és ezek ténytársak, nemcsak az ELTE úgynevezett modern filológiai kis szakjain, nemzetiségi szakjain is, hanem majdhogynem országos helyzetről van szó -, ahol az eltávozott egyetemi tanár helyére tanársegédet veszünk fel, ahol a szakmai színvonal ennek megfelelően fog majd változni, nyilvánvalóan hosszú-hosszú időnek kell eltelnie ahhoz, hogy az ott tanársegédként elhelyezkedett kollégából adjunktus, docens és egyetemi tanár legyen. Tehát ezek a szakok komoly gondokkal küszködnek. Az egyetemek természetesen mindig az adott anyagi helyzetre hivatkoznak, és a szakokat nem tudják megtámogatni, sem újabb státuszokkal nem tudják megtámogatni, sem

magasabban képzett oktatók alkalmazásával. A piacon lenne docens, habilitált ember, de nem fogja felvenni az egyetem, mert nincs rá pénz.

Nagyon fontos volna, mondom - és helyettes államtitkár asszony a Kárpát-medencei kitekintést említette -, akár ebben a Kárpát-medencei összevetésben, mert van praxis a szomszédos országokban, úgynevezett fiatal kutatók határozott idejű alkalmazására. Ha a minisztérium ezekhez a nemzetiségi, de még egyszer hangsúlyozom, nemcsak nemzetiségi szakokhoz rendelne fiatal kutatói státuszokat, határozott idejűeket, akiket konkrét projekten tudnánk alkalmazni és az oktatásban is, ez óriási segítség lenne a szakok jövője szempontjából. Amikor konkrét projekteket említek, és én most nem ragoznám tovább, ezzel be is fejezném, ha már a szótári projekteket említették, a magyar kormányzat nagyon helyes módon a politikai paradigmaváltás, a térségi kapcsolatok erősítése érdekében nagyon konkrét javaslatokat tett, fontosnak vélte, hogy készüljenek új, modern szótárak, lehetőleg digitálisak is. A szlovén elkészült, ezt én helyettes államtitkár asszonynak megírtam. Ez nagy büszkeségünk. Olyan konkrét projektekre lehetne fiatal kutatókat határozott időre alkalmazni, akik hasznos - tehát hasznos -, akár az innováció kategóriájába tartozó tevékenységet is tudnának folytatni. Ez lenne a konkrét kérésem és felvetésem.

Egy rövid megjegyzés szószóló asszonynak. 2006-tól a bemenetnél a szakok esetén megszűnt a nyelvi követelmény, tehát bárki jöhet. Ha a lengyel szakon feltételül szabtuk volna a lengyel nyelv középfokú ismeretét, akkor a lengyel tanszéket be kellett volna zárni. Ez a szomorú hírem ezzel kapcsolatban. Végül is Lengyelországban is sok magyar tanszék van, lengyel gyerekek is tanulnak magyarul. Én nem látom ezt problémának, sőt fontosnak gondolom. Fontosnak gondolom, hogy ezek a képzések nyitottak legyenek ne csak a nemzetiségi, hanem a magyar diákok számára is, de ahhoz, hogy ennek a sokrétű feladathalmaznak, beleértve a pedagógusképzést, eleget tudjunk tenni, megerősítésre van szükségünk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem a felsőoktatási képzőhelyek képviselőit, hogy kíván-e még valaki szólni. *(Jelzésre:)* Tessék, öné a szó. *(Dr. Horváth Zita: Szeretnék majd válaszolni, mert rengeteg probléma merült fel. Figyelek, ha nagyon rövid, csak tényleg nem fogok tudni emlékezni, mert már a harmadik oldalnál tartok (Derűltség.), és mindegyikre szeretnék reagálni.)* Jó!

DR. JUHÁSZ MÁRTA KLÁRA egyetemi adjunktus (Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK): Köszönöm szépen a szót. Juhász Márta vagyok a Pázmány Péter Katolikus Egyetem - esztergomi képzőhely - Óvó- és Tanítóképző Tanszékéről. Nagyon röviden szeretnék szólni. Három pontban szeretnék javaslatot tenni, illetve a megjegyzésemet közreadni. Az egyik az, hogy nagyon örülünk mi is az ösztöndíjak kihirdetésének, és tudjuk, hogy a két év nem egy hosszú idő, de nem látszik jelentős változás. Nem tudom, hogy milyen módon zajlik ennek a meghirdetése, azt tudom, hogy a nemzetiségi médiában megjelenik. De azt gondolom, hogy ez lehetne országos, hiszen nagyon sokszor nemzetiségi faluból nem nemzetiségi gimnáziumba vagy intézménybe mennek tovább, de lehet, hogy a felsőoktatásba szívesen visszacsatlakoznának egy úgymond hagyományos gimnáziumból is. Én azt gondolom, hogy ez egy fontos dolog lenne.

Márkus Éva már említette, én is szeretném megerősíteni, hogy nagyon fontos lenne az óraszámok emelése a képzésben, mert nagyon kevés, és nagy kihívást jelent ennyi idő alatt arra a szintre eljuttatni a hallgatókat.

A harmadik pont, amiről beszélnék, és már érintve volt, hogy a nemzetiségi ösztöndíj az összes pedagógusra vonatkozik, kivéve a felsőoktatásban dolgozó nemzetiségi pedagógusokat. Ez azért probléma, mert a nemzetiségi képzésben is gond lesz az utánpótlás, tehát nem vonzó a szakma sajnos, és nem nagyon fogjuk tudni később megoldani azt, hogy ki lesz az, aki képzzi majd a tanítókat és az óvónőket. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Helyettes államtitkár asszonyt kérném meg, hogy válaszoljon erre a sok feltett kérdésre.

Válaszok

DR. HORVÁTH ZITA helyettes államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Köszönöm szépen. Igyekszem sorban válaszolni, és ha valami kimarad, akkor talán még lesz rá idő. Először is, az Nftv. módosításáról szólt a kérdés. Valami törvény, valami kormányrendelet, valami miniszteri rendet. Nyilvánvalóan az már az Nftv.-ben megjelent, hogy mi átkerültünk az ITM-be, tehát azt önmagában nem szükséges módosítani. Amennyiben intézményi átalakítások lesznek, gondolok arra, hogy néhány intézmény jelezte már abbéli szándékát, hogy a Corvinus után ők maguk is szívesebben folytatnák a működésüket alapítványi formában, tehát amennyiben ez a döntés megszületik, akkor ez nyilvánvalóan érinteni fogja a felsőoktatási törvényt. Például a felvételi ügyek felvételi kormányrendeletet érintenek, és nem Nftv.-t, ehhez nem szükséges a módosításuk. A Bologna-revíziót említettem és a szaklétesítések egyszerűsítését. Ezek részben kormányrendeleti, részben pedig miniszteri rendeleti szintűek, tehát ezt nem kell törvényi szintűre mondani.

Ami a bekerülést, a pontszámítást és a kilépést illeti, természetesen vizsgáljuk. Nagyjából 90 ezer olyan diploma van ma Magyarországon, amely nyelvvizsga hiányában nem került átvételre. Hozzáteszem, ezeknek egy jelentős része olyan, Bologna-rendszer előtti, 2006 előtti, akár még a kilencvenes évekből, velük nem tudunk semmit csinálni, nincs az a jogi helyzet, amivel a felsőoktatástól már ennyire távol lévő, akár húsz éve abszolutóriumot szerzettekkel bármit tudnánk jogilag kezdeni. Több ízben megnyílt annak a lehetősége különböző diplomamentő programokkal, hogy állam által támogatott módon is próbálhattak nyelvvizsgát szerezni. Ezt nem tudjuk.

Amin viszont gondolkodunk, és terveink szerint ez is a tematikus kormányülésre fog menni, hogy a 2006 után diplomát szerző fiatalokkal vagy már kevésbé fiatalokkal mit tudunk tenni, itt vannak a programban. Azért nem akarom előre mondani, mert ha nem fogadja el a kormány, akkor felesleges. Tehát az előterjesztésünkben vannak arra nézve javaslatok, hogy milyen módon tudnánk kezelni a bent ragadt diplomák egy részének az ügyét. Mindent biztosan nem fogunk tudni kezelni, valamit próbálunk tenni.

Nem megyek bele abba, hogy miért olyan a nyelvoktatás Magyarországon, amilyen. Hosszasan tudnék beszélni róla, de az önmagában egy külön napirendi pont lenne. Elképzeléseink vannak, elemzések vannak. Nyilvánvalóan nem az óraszámokban bújik meg a lehetőség. Ma egy gyermek a közoktatásban az első nyelvre 900 órányi időt fordíthat. Tehát nyilvánvalóan a problémák nem ebből fakadnak, de most ebbe tényleg nem akarok

részletesebben belemenni, mert az nagyon messzire vezetne, és nagyon elvinné az időt.

Tehát a feladatfinanszírozásról és erről beszéltünk, a nyelvvizsgáról és a nemzetiségiről. Amikor azt mondtam, hogy kis szak és nemzetiségi, értelemszerűen nem mostam egybe, tehát külön szerepel a speciális soron. Azt viszont szeretném hangsúlyozni, és dékán asszony felvetésére is igyekszem majd, amire tudok, válaszolni, de azért az egyetemeknek van belső költségvetésük. Én azt nem látom. Mi látjuk az elemi költségvetést, megvan, hogy milyen sorokon tudunk az intézményeknek adni, onnantól kezdve az egyetemi szenátus fogadja el az egyetem belső költségvetését. Tehát én abba nem szólhatok bele. Ha megteszem, két nap múlva azzal lesz tele a sajtó, hogy megsértettem az egyetemi autonómiát. Tehát én annyit tudok megtenni, amit első körben, amikor átnyújtjuk az intézményeknek a mozgásteret, onnantól kezdve az intézményi belügy. De majd konkrét példákat is fogok erre mondani a konkrét felvetés kapcsán.

A nyelvoktatásról még csak annyit, hogy a pedagógus-továbbképzés lehetőséget is biztosít, illetve gondolkodunk abban, ahogy a pedagógusképzést kicsit újra kellene gondolni, hogy a pedagógus-továbbképzésen belül a nyelvtanárok továbbképzésére külön egy programot indítani. Ennek egy részét már elfogadta a kormány, ez a külföldi tanulmányút - vagy hogy mondjam - a nyelvtanárok számára. Ez egy létező dolog, de ezt mindenképpen fejleszteni szükséges.

Lengyel szótár. Nyilvánvalóan a kollégákkal, akik ezt készítik, beszéltem. Határidőt nem tudtak nekem mondani. Nyilvánvalóan ez egy óriási munka. Készítik. Meg fogom kérdezni, és visszajelzek, hogy mi a határidő. Szerintem minimum két-három év, de hadd ne mondjak semmit, mert nem tudom megmondani, hogy a szakembereknek erre mennyi idő kell.

Ami a lengyel szakra való bekerülést illeti, nyilvánvalóan valóban a szlavisztika bemeneti követelményénél így kikerült, ellentétben, mondjuk, egy német vagy egy angol szakkal, ahol minimum emelt szintű érettségi, illetve a nem frissen érettségizőknek egy felsőfokú nyelvvizsgabemeneti követelmény valamennyi nyelvszak esetén. Ezt jogszabállyal mi tudjuk szigorítani, kérdés, hogy ez-e a megfelelő irányt. Ezt inkább a szakma döntse el. Ha kapok ilyen javaslatot, a jogszabályalkotás a mi dolgunk, viszont ezek olyan szakmai kérdések, amelyekben le tudok ülni az asztal mellé és írni egy okosat, de nem biztos, hogy ez feltétlenül azt a hatást fogja elérni. Az lehet egy irány is, például a Bologna-revizió kapcsán felmerülhetne akár ilyen szakok esetén, hogy valamifajta plusz nyelvtanulásra - már amikor bekerült hallgató - kerülhessen. Nem tudom, ahhoz nekem konkrét adatok, konkrét esetek kellenének, de azért elég nehezen tudom elképzelni, hogy valaki úgy megy lengyel szakra, hogy nulla ismerettel. Azt el tudom képzelni, hogy nem elégséges az ismerete. Tehát én biztosan magam nem ülnék be egy lengyel szakra úgy, hogy életemben lengyelül nem beszéltem, de ezt nyilvánvalóan tudni kell. Azt meg lehet tenni, arra éppenséggel kérhetem én az intézményeket, pusztán tájékoztatást, hogy adjanak nekem arra nézve egy tájékoztatást ezeknél a szakoknál, hogy milyen bemeneti kompetenciákkal és tudással bírnak ezek a fiatalok. Ezt meg tudjuk tenni. Azt gondolom, hogy érdeklődünk.

Ritter Imre úrnak jelzem. Azt mondja, hogy 4100 nemzetiségi pedagógus van ma a rendszerben. A pótlékok kapcsán említette. Én azt tudnám mondani - ugye az is elhangzott, hogy nem egyenszilárdságú a

minőségük -, hogy egyfajta felmérés, amiről beszélt, ne csak a számokra térjen ki, a korfára és a pedagógushiányra, hanem arra, hogy egyfajta szakmai minőségbiztosítás legyen, most nem tudok jobb szót mondani rá. Ez esetben viszont számukra lehet speciális programokat indítani bármifajta hiányok esetében, akár nyelvi, akár egyéb szakmai továbbképzés irányában. Ha ez nem egyesével jön, hanem csomagban kapjuk, akkor azt is el tudom képzelni, hogy megtaláljuk annak a forrását, hogy ez támogatásra méltó legyen valamennyi nemzetiség esetén, csak akkor tényleg pontosan tudnunk kell, hogy a pedagógusok hány százaléka az, akikről úgy vélelmezik, hogy a tudásuk nem elégséges, akár nyelvi, akár szakmai, egyéb szempontból, mármint a konkrét tantárgyakra, a szaktárgyakra gondolok. Számukra lehet továbbképzést biztosítani.

Ami a pedagógushiányt jelenti, arra is azt tudom mondani, hogy nagyon jó kezdeményezés, amit az elején, a bevezetőben elmondtam, az ösztöndíj. Ehhez nagyon fontos általában a béremelés, és az is, amit dékán asszony mondott, hogy ez a felsőoktatási dolgozókra, oktatókra és nem oktatókra is vonatkozik. Ez is szerepel a tematikus kormányülés programjai között, egy felsőoktatási béremelési csomag, amiben szeretnénk a kormányhoz fordulni. Ez nyilván nem kifejezetten és csak a nemzetiségi felsőoktatásban, hanem valamennyi felsőoktatásban oktató és nem oktató közalkalmazott bérfelzárkózását igényli. Ugyanakkor önmagában szerintem ez egy mélyebb elemzést igényelne, és nem hiszem, hogy én erre magam válaszolni tudnék, nem azért, mert nem akarok, hanem mert nincs meg ehhez a tudásom. Én nem hiszem, hogy önmagában kizárólag csak a pénzügyi háttér az, ami miatt nem tudunk elég bejövő hallgatót biztosítani a nemzetiségi képzésekre vagy éppen felsőoktatásban tanulókat. Ha most azt mondaná Magyarország, és elnézést a nem ideillő példáért, hogy jövőre márpedig ötszáz agykutatót akar látni a felsőoktatási intézményekben, ettől nem lesz. Ha odarakja a több milliárdot, akkor sem lesz ötszáz agykutató. Hogy az itt élő nemzetiségek köréből ki az, aki pedagógus akar lenni, az egy kérdés. Ha ugyanaz az arány a nemzetiség összlétszámához képest, mint ami a magyar ajkúak esetében a pedagógusválasztók esetében, akkor nyilván ez egy komplex probléma, és nem hiszem, hogy a sokkal több pénz, bár nyilván szeretnénk, önmagában megoldja ezt a problémát.

Az itt élő nemzetiségeknek maguknak is - és nemcsak az őket képviselő politikusoknak - azt kell gondolni, hogy fontos a túlélés és az utánpótlás miatt a pedagógusképzés és a pedagógusképzésbe való beiskolázás. Lehet, hogy itt sok esetben az anyaország segítségét is kell kérni például nyelvi lektorok segítségével, egyébként a felsőoktatás speciális sorain ott vannak a lektori kiegészítő támogatások. Ezt növelni szükséges, mert nem kap egy lektor ma túl vonzó összeget, amiért ő ide kell hogy jöjjön. Ezt én is tudom, hogy növelni kell, de ez külön soron szerepel a speciális támogatásban. Ugyanúgy lehet lektor nemcsak a germanisztika alapszakon és az osztatlan tanárképzésben az angol szakon, hanem ugyanúgy lehet bármelyik nemzetiségi nyelv esetében is. Azt gondolom, ez járható út.

Kicsit visszautalok az esetlegesen a fiatal kutatók határozott idejű alkalmazására. Jogszabályi, hogy mondjam, probléma nincs, ezt nyugodtan meg lehet tenni. A forrás részben lehet lektori, bár nyilván nem erre gondoltak. De azt gondolom, ezt lehet akár úgy is, hogy a jelenleg működő Új Nemzeti Kiválósági Programban, ahol fiatal kutatókat találunk, esetlegesen én ezt felvetem az NKFIH-nak, hogy esetleg nem akarnak-e ennek egy olyan

külön lábat, hogy akár Lengyelországból vagy bárhonnan hozott fiatal kolléga segítené az egyetemeken ezt az oktatást. Megkérdezem tőle, hogy lát-e erre lehetőséget akár a jövőben.

Pillanat, még nézem, hogy mi az, amit felírtam. Amit elmondott Lukács professzor úr az egyetemi tanár, tanársegéd ügyében, nézze, ugyanazt tudom mondani. Önmagában az, hogy van pénz, vagy nincs pénz, én azt tudom, hogy az ELTE tavaly a költségvetési soron a tavalyelőtti évhez képest 1 milliárd pluszt kapott. Hogy belülről a belső költségvetésben hogy költi el az egyetem, és a kancellár miként csinálja a költségvetést, arra azért kevésbé van nekem rálátásom és ráhatásom is. Az egyetemek zömében egyetemi tanár nyugdíjazása esetén cél az egyetemi tanár státusz megtartása és annak a betöltése. Van, ahol azért nem tudják, mert nincs ember, akit egyetemi tanárként besoroljanak. Nem hiszem, hogy az ELTE pénzügyi helyzete miatt nem lehet felvenni egyetemi tanárt. Én ezt kétlem, ismerve az egyetemen a költségvetési számokat (*Prof. dr. Lukács István közbeszól.*), legfeljebb a preferencia az intézményen belül más. (*Prof. dr. Lukács István közbeszól.*) Én viszont látom azt a számot, hogy mit kapott az ELTE tavaly, a '19-es évben '18-hoz képest. Nem hiszem el, hogy abból ne lehetett volna három nyugdíjazott egyetemi tanár helyére felvenni. (*Prof. dr. Lukács István közbeszól.*) De nem azért, mert nem kapott az ELTE. (*Prof. dr. Lukács közbeszól.*) Az egy belső költségvetési kérdés, én tudom, ismerem. Az ELTE belső működési mechanizmusa lényegesen eltér a többi intézménytől. Itt más a belső elosztás. Most nem akarok részletekbe menni, de higgye el, hogy nem azért, mert nem jutott annyi pénz. (*Prof. dr. Lukács István közbeszól.*)

ELNÖK: Bocsánat, egy pillanat! Ebből így nagyon nehéz lesz jegyzőkönyvet írni. Ha a professzor úrnak lenne mondandója, akkor üljön vissza a mikrofonhoz, mert ennek nyoma kell hogy maradjon, mindennek, ami elhangzik.

DR. HORVÁTH ZITA helyettes államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Azt tudom mondani, hogy részben pénzkérdés, de én nem tudok az egyetemek belső költségvetésébe sem belenyúlni, sem beleszólni. Azt tudom megtenni, hogy kormányzati szinten próbálok akár a képzési területekre, akár béremelésre, akár bármilyen ügyre pluszforrást szerezni a kormánytól, és ezt az intézményeknek címkézetten odaadni. Onnantól kezdve sajnos nem tudok ezzel mit tenni.

Amit mondott dékán asszony, abban teljesen igaza van. Azért viszünk béremeléses előterjesztést, tehát nem kérdés, hogy az egyetemi tanárok, az egyetemi oktatók bére eltér attól, ami megengedett.

Ami viszont a tanítóképzés belső struktúráját illeti, itt említette, hogy nem támogatta a bizottság a szakirányt. Mi azt mondtuk, hogy az egyszerűség kedvéért ez legyen specializáció. Nem azt mondtuk, hogy ne legyen benne ilyen, hanem szakirány akkreditációja és minden egyéb, még akkor is, ha a hasamra ütök, mondok egy kreditszámot, 50 kredit, az sokkal hosszabb ideig tart, mintha azt mondjuk, hogy ugyanilyen kreditmennyiségben szenátusi határozattal és Oktatási Hivatalba történő bejelentéssel specializációt alkot ugyanazon képzési tartalmak tekintetében az egyetem, és ezt sokkal gyorsabban tudja megtenni. De mivel nem generálsan jött a kérés és a kérvény, ezt kizárólag Bajáról kaptuk meg, nem mint az MRK-szakbizottság generális véleménye, onnantól kezdve ha ez úgy érkezik, szakirányt egy

intézményi igénnyel nem tudunk létesíteni, az specializáció. Ha úgy kapom meg a szakbizottságtól, hogy erre generálisan minden intézménynek szükség van, akkor lehet egy szakirányt létesíteni.

Ugyanezt tudom mondani a mesterszakot illetően. Pont az volt a kérdés az MRK-szakbizottságok felé, hogy gondolják végig a képzési időt, rövid, hosszú, mit kezdjünk vele, gondolják végig, hogy a szakoknál a meglévő szakokat csökkenteni, vagy bizonyosakat növelni, tehát létesíteni szeretnének. Elhangzott az is - erről beszéltünk a bizottsági ülésen -, hogy mi nem szeretnénk, hogy a tanítókból tanárok legyenek, hiszen a továbbmeneteli lehetőség az, hogy tanítóként maradjanak meg. De van rá lehetőség, hogy mesterszak legyen, jött is be javaslat mesterszak létesítésére. Az az igazság, hogy ennek most van az ideje. Ha valóban van ilyen igény például, hogy a tanítóknál kifejezetten nemzetiségi jellegű mesterszak legyen, akkor pont a Bologna-revízió időszaka az, amikor mi ezeket várnánk, mert ez volt az MRK-szakbizottság felé a kérdés. Én azt javaslom, hogy Podráczky Judittal fel kellene venni a kapcsolatot, mert mi kaptunk egy javaslatcsomagot, ez nem szerepel benne, így én azt nem nagyon tudom kezelni, tehát muszáj lenne ezt így mondani. Ugyanez vonatkozik a belső kreditelosztásra. Ha a 36 kredit kevésnek bizonyul, akkor egy javaslatot kérünk szépen, hogy ez hogyan legyen több, pontosan a Bologna-revízió ürügyén, hiszen az egésznek ez volt a célja. Ezt javaslom az intézménynek, hogy ezzel ezt lehet megtenni.

Ami a gyakorlóhelyeket illeti, hogy ebből a normatívából kell kihozni, ez részben van így, a gyakorlóhelyek külön soron kapnak további pénzt a speciális támogatásban az egyetemek. Én ennek utána fogok nézni, és vissza fogok jelezni. Az biztos, hogy önmagában a finanszírozással függ össze, amit mondtál, hogy alacsony a normatívája, és ott nem történt meg. Ennek az az oka, hogy a tavalyi évben a finanszírozási rendelet összes képzési területén és szakján emelést kértünk. Első körben a Pénzügyminisztérium forráshiányra hivatkozással ennyit tudott támogatni. Ez nem azt jelenti, hogy az a cél, hogy a többit ne növeljük, hanem erre tudott, és azért ezek kerültek, mert ahol hiánya volt jelentős mértékben az intézménynek, erre tudok utalni, az ELTE nagyon sok pluszpénzt éppen abból kapott, hogy a bölcsészettudományi képzési terület normatíváját tavaly emeltük. De azért mondom, hogy ilyen értelemben ismerem ezeket a számokat.

Azon gondolkodom, hogy mi az, amire nem válaszoltam, biztosan van olyan, amire nem válaszoltam, de annyi minden elhangzott, hogy próbálok még ránézni a kérdésekre. *(Sianos Tamás: Mikor lesz görög szótár?)* Hogy mikor lesz görög szótár, erre nem tudok válaszolni, mert nem én írom. Az ELTE szakértő kollégái keresték meg a fenntartót azzal, hogy van egy ilyen gondolkodás. Én például a lengyel szótár kapcsán nemcsak a korábbi szószólóval, hanem a magyarországi lengyel nagykövettel is tárgyaltam. Ha ilyen megkeresést kapunk, ahhoz szakemberek kellene, akik megírják, ha kapunk javaslatot és hozzá szakembereket, akkor vállalják. Azt ígérem, hogy meg fogjuk teremteni ennek a forrását. Köszönöm szépen. Most hirtelen azt gondolom, hogy talán mindenre válaszoltam. Ha még esetleg kérdés lenne, még egy olyan tíz percet tudok maradni, ha bárkiben felmerült volna bármi, de egy pillanatra muszáj kiszaladnom, elnézést.

ELNÖK: Köszönöm szépen helyettes államtitkár asszonynak. Kíván-e esetleg még valaki szólni? *(Jelzésre:)* Tessék!

RITTER IMRE nemzetiségi szószóló: Csak amíg visszajön helyettes államtitkár asszony, gyorsan szeretnék mondani valamit.

ELNÖK: De csak addig... (*Derültség.*)

RITTER IMRE nemzetiségi szószóló: Mondanám Mártának, hogy mivel az első évet az óvodapedagógusoknál idén januárban, februárban tudtuk visszamenőleg fél évvel megcsinálni, természetesen örültünk, hogy egyáltalán meg tudtuk csinálni, ennek semmiféle nyilvánossága nem volt, mert egyszerűen időben sem lehetett. Most azért csináltuk azt, hogy már szeptember közepén szerveztünk egy pedagógushallgatói országos találkozót a Parlament felsőházában. Most innen az ülésről kimegyünk mindenhova - összeszedtük az összes nemzetiségi középiskolát -, mindenhol a negyedikes, végzős évfolyamokat összehívjuk, és tartunk egy összevont tájékoztatót, a foglalkozásról és mindenről tájékoztatjuk őket. Kézbe kapják az anyagot, az összes nemzetiségi önkormányzat, mindenki megkapja az anyagokat. Tegnap a Médiatanács kapcsán a Költségvetési bizottságban kértem, és el fogok menni minden tévéhez, rádióhoz, a médiához is. Minden erőnkkel és minden lehetőséggel próbálunk nyilvánosságot biztosítani. Világos, hogy ha nem tudnak róla, akkor nem fognak többen jelentkezni. Az is világos, hogy nemcsak a kifejezetten nemzetiségi középiskolák végzőseit kell megkeresni, hanem mindenkinek tudnia kell róla, mert a nemzetiségi fiatalok nagy többsége vagy nagyon jelentős része nem nemzetiségi középiskolába jár, de ettől még jelentkezhet nemzetiségi pedagógusképzésre természetesen. Ez a hatás majd, remélem, jövő szeptemberben fog igazából látszani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm képviselő úrnak. Paulik Antal szlovák szószólónak van még egy kérdése.

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló, az albizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Elnézést, lehet, hogy általános jelenség, bár egy konkrét esetről szól maga a kérdés. Helyettes államtitkár asszony részéről elhangzott egy ilyen bejutási küszöb a nemzetiségi szakok esetében, hogy 305 pont. (*Dr. Horváth Zita: 302, és általános tanárképzés.*) Összesen már három ember jelezte nálam, de előtte még egy dolog. Egy korábbi meghallgatáson, már nem emlékszem, kitől hangzott el egy ilyen kitétel, hogyha akár egy hallgató jelentkezik, akkor indítják a nemzetiségi szakot. A Pázmány Péter Egyetem esztergomi képzőhelyén - ezért jó, hogy itt van az illetékes is a körünkben - összesen hárman jelezték, hogy jelentkeztek nem nappali tagozatra hallgatónak, hanem levelezőre. Mind a hármuknak azt írták vissza, hogy nem elégséges a pontszám. Az elért pontszám 398 - most kaptam meg egyébként nem túl régen -, és ott van, hogy a jogszabályi ponthatár 398, és a döntés az, nem indul. Ez mi? Köszönöm.

DR. HORVÁTH ZITA helyettes államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Általában a 41 szak kivételével a ponthatárt mindig az határozza meg, hogy az adott szakra jelentkező fiatalok magukkal mennyi pontot hoznak. Ezt egy algoritmus belövi. Na most az a helyzet, hogy keretszámok nincsenek, intézményi kapacitás van, tehát megvan az, hogy egy intézmény összesen hány hallgatót vehet fel, és ha abba belefér az a

jelentkezési létszám, akkor az intézmény felveszi. Ha van öt darab jelentkező egy szakra, és mindegyiknek 400 a hozott pontja, akkor hiába a jogszabályi minimum a legtöbb szak esetén 280, akkor az adott szakon abban az intézményben 400 pont volt a ponthatár. Amit ön mond, az nem jogszabályi, hanem intézményi ponthatár. A jogszabály mindösszesen 41 szaknál mondja meg miniszteri rendeletben előzetesen, hogy mennyi az a minimum pont, amivel be lehet kerülni. Például a gazdaságtudományi képzési területre tavalyelőtt még 440, tavaly 428, idéntől 400 ponttal be lehet kerülni, de ez a jogszabályi minimum. Itt mindig államilag támogatott képzésről beszélünk. De ez nem azt jelenti, hogy a végén az adott intézményben pont 400 lesz a ponthatár. Ha mondjuk 30 hely van a kapacitásszám alapján, és a 30 jelentkezőnek 440 a pontja, akkor hiába 400 a minimum ponthatár, 440 lesz az adott intézményben. Esztergom esetében valószínűleg arról lehetett szó, hogy a 302 pont helyett a jelentkezők ennyi pontot hoztak magukkal.

Az viszont már valóban intézményi hatáskör, hogy hány fővel indítanak képzést. Az intézménynek van egy kapacitásszáma, azon belül tág a keret, afölé nem mehet, bár olyan még nem volt, ha kértek volna intézmények tőlünk kapacitásszám-bővítést, mert több hallgatót szeretnének felvenni, hogy ne adtuk volna meg, minden esetben megadtuk, ahol ilyen merült fel. Demográfiai okok miatt éppen az a probléma, hogy nem tudják a kapacitásszámukat kitölteni. Hetvenezer általános iskolás gyerek iratkozott be idén. Ebből nem lesz annyi egyetemista 12-13 év múlva, amennyit most felvettünk. Sajnos ez a helyzet. Tehát a ponthatárt két dolog határozza meg: egy algoritmus, a jelentkezők magukkal hozott pontjai, 41 szaknál az a minimum. Nem azt jelenti, hogy annyi lesz a ponthatár, hanem az alatt nem lehet bekerülni. A felsőoktatási szakképzésben 240, alapszakon pedig 280 a jogszabályi minimum, kivéve a 41 szaknál, ahol pontosan tudjuk, hogy mennyi előzetesen. A pedagógusképzés benne van a 41 szakban, hála istennek, nem négyszázzal, de mégis azt próbálta ezzel a kormány kommunikálni, hogy a jobb eredménnyel tanulók kerüljenek be a pedagógusképzési területre. Erre ezt tudom mondani. Azt az intézménytől kell megkérdezni, hogy miért nem indult három fővel, de nem a jogszabályi minimum miatt.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

DR. JUHÁSZ MÁRTA KLÁRA egyetemi adjunktus (Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK): Azt szeretném megkérdezni - és elnézést a tudatlanságomért -, hogy van-e valahol egy olyan rendelkezés vagy jogszabály, amely leírja azt, hogy egy fővel elindítható, vagy el kell indítani... *(Közbeszólás: Nincs.)* Ez nagy küzdelem nálunk az egyetemen belül, hogy mi azt mondjuk, hogy két-három fővel is vállalnánk a képzést, de ők azt mondják, hogy öt vagy hat fő kell. Ilyenkor sem indul el a képzés, ha nincs meg a létszám.

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló, az albizottság alelnöke: Elhangzott, legalábbis államtitkári szinten...

DR. HORVÁTH ZITA helyettes államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Bocsánat, egy gyors reakció! Jogszabályban nincs kikötve, hogy egy szak hány fővel indulhat. A felvételi vonalhúzásnál rentábilis okokból szoktak az intézmények mondani valamit. Általában az van, hogy vidéken,

ahol sokkal nagyobb hallgatói létszámprobléma van, mint a fővárosban, elindítják egy-kettővel, egy-kettő hallgató is több a nullánál azért, hogy életben maradjanak szakok és képzési kultúrák. Budapesten nem feltétlenül, mert egyrészt sok az oktató, nincs akkora hiány a jelentkezőkből, mint vidéken, és ezért az egyetem vezetése dönthet így. Hogy egy vagy két fővel elindulhat-e, ilyenre vonatkozó jogszabály nincsen. Inkább olyan összefüggésben hangozhatott el, hogy van annyira fontos nekünk a nemzetiségi kérdés, hogy tehetünk erre ajánlatot, de én nem kötelezhetek egy intézményt, pláne nem egy katolikus intézményt, amelynek még a fenntartója sem vagyunk. Egy állami intézménytől szolid erőszakkal akár kérhetnék is ilyen, egy egyházi intézménytől biztosan nem.

ELNÖK: Parancsoljon!

GRÜNWARD TAMÁS felsőoktatási referens (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Azt szeretném mondani - én is tisztelettel köszöntök mindenkit -, hogy mielőtt a felvételi vonalhúzás történik, a minisztériumnak jogosítványa vagy kötelezettsége, hogy elfogadja a minimum és a maximum kapacitásszámokat. Ebben a politikában a helyettes államtitkár asszony is azt követi, hogy a minimum kapacitásszámok a lehető legalacsonyabbak legyenek a nemzetiségi képzések tekintetében. Volt korábban olyan példa, hogy az intézmények már itt meg akarták előlegezni, és őt főre állították be, és államtitkár asszony is mindig lejjebb próbálta húzni. Ma már általános, hogy eggyel lövik be az intézmények. Az intézményeknek a vonalhúzásnál megvan az a jogosítványuk, hogy azt a döntést meghozzák, és azt az ő intézményi ponthatáruk belső meghatározásával tudják befolyásolni, hogy egy adott ponthatár fölött lövik be az ő ponthatárukat. Ebben az esetben ha egy jelentkező volt 398 ponttal, beállíthatták őt 400 pontra, és ezt az egy embert, hiába követte el a felsőoktatás-politika azt, hogy minimum egy legyen a kapacitásszám, abban az esetben ők ezt így alá tudták politizálni.

Még egyet szeretnék mondani - ha most így megszólalhatok - az ukránnal kapcsolatban. Két év múlva a közleményben változni fog. Két évvel korábban, az adott eljárás előtt kell az érettségi követelményeket megadni, és két év múlva, 2021-ben a szlavisztika - ukrán szakirányos - képzésnél már speciálisan fog megjelenni. A szószólóval kapcsolatban vagyunk. Éppen most kerül visszamutatásra a javaslatunk az MRK felé, és úgy tudom, hogy kezelni fogja, tehát ez így rendeződni fog.

ELNÖK: Köszönöm Grünwald úrnak. Van-e még esetleg valaki, aki szólni kíván? *(Nincs jelentkező.)* Amennyiben nincs, akkor a napirendi pont végén megköszönöm helyettes államtitkár asszonynak, illetve a munkatársának ezt a nagyon alapos tájékoztatást. Az aktivitásból levonhatjuk azt a következtetést, hogy nagyon szép eredmények születtek, és nagyon sok mindenben tudunk előrelépni, a finanszírozástól kezdve egyéb területein is ennek a problémahalmaznak, de maradtak még nyitott kérdések, amelyeknek, reméljük, egy-egy ilyen beszélgetés vagy megbeszélés, egy ilyen tájékoztató is segít a megoldásában. Ezeknek a dialógusoknak, úgy gondolom, van létjogosultságuk akár a mi parlamenti bizottságunk, a Magyarországi nemzetiségek bizottsága, illetve egy-egy albizottsága előtt.

Mindig egy-egy konkrét eset dönti el, hogy melyik nemzetiség hogyan éli meg ezt a problémát. Lehet általánosan beszélni arról, hogy indul-e egy

emberrel szak, vagy nem indul, de egy adott nemzetiségnek, amelynek országosan viszonylag kis létszámú iskolája működik, nem is nevezném rendszernek, csak néhány iskolája működik, húsz-harmincévente kell egy óvónő vagy tanító, ott nyilván az adott pillanatban ez megoldhatatlan, vagy akár az oktatás megszűnését is eredményezheti egy adott településen. Nekünk nagyon fontos lenne, hogy azok a pénzek, amelyekről hallottuk, hogy nagymértékben növekedtek az elmúlt időszakban, valahogy úgy kerüljenek a felsőoktatási intézmények költségvetésébe, hogy azoknak a célja és a nemzetiségi jellege garantált legyen úgy, hogy ne sértsük meg az egyetemi autonómiát sem. Mi beszéltünk erről egyszer, Lukács professzor úr volt egyszer vendége a mi bizottságunknak, és elnézést ezért a kis kitérőért. Korábban mindig azt hallottuk, hogy az ELTE-n a kis szakok, a nemzetiségi szakok borzasztó ráfizetések, és tulajdonképpen csak kegyelemkenyéren élnek az egyetemen, majd egy ilyen albizottsági tárgyalás után, és amikor ez napirendre került, kiderült, hogy nemhogy ráfizetések, hanem az egyetem rentábilis szakjai ezek az adott támogatási rendszeren belül. Tehát mindenképpen úgy gondolom, hogy kell beszélnünk róla, és úgy gondolom, hogy ezt a tervezett egy órát - ami kettő lett - hasznosan töltöttük el. Köszönöm az aktív részvételt, elsősorban helyettes államtitkár asszonynak a tájékoztatást. Mivel más jelentkező nem volt, ezért az 1. napirendi pontot lezárom.

Az ülés berekesztése

A 2. napirendi pont a napirend szerint az egyebek. Az albizottságon belül nincs hozzászólási igényünk. Kérdezem hogy esetleg valaki az egyebekben kíván-e valamilyen információt megosztani. *(Nincs jelentkező.)* Amennyiben nem, a 2. napirendi pontot, az egyebeket és egyúttal az albizottsági ülést is bezárom. Köszönöm önöknek, hogy itt voltak.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 57 perc)

Alexov Lyubomir
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Vicai Erika